

2003

XIII

1

**Ivan M. Havel
přednášel v Brně**

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

**Akademický čtenářský
spolek Zora**

**Mařena
architektů 2002**

**Studentská
konference**

Obsah

- 3 O POTŘEBĚ LAMP, KTERÉ NEČEKANĚ ZHASNOU**
- 4 JMENOVÁNÍ NOVÝCH DĚKANŮ ŠESTI FAKULT VUT V BRNĚ**
- 7 CO SI O TOM MYSLÍTE?**
- 8 MOŽNOST ÚČASTI VUT V BRNĚ V 6. RÁMCOVÉM PROGRAMU EU**
- 10 AKADEMICKÉ CENTRUM STUDENTSKÝCH AKTIVIT**
- 12 V MENZÁCH PADAJÍ REKORDY**
- 14 Z POHLEDU KVESTORA: ÚZEMNÍ GENEREL**
- 16 MYŠLENKY INSPIRUJÍCÍ I PROVOKUJÍCÍ**
- 18 ZAČÍNÁJÍCÍ PODNIKATELÉ SE MOHOU UCHÁZET O MÍSTO V INKUBÁTORU**
- 19 FIRST TUESDAY ACADEMIC POTŘETÍ NA VUT V BRNĚ**
- 20 Z ARCHIVU VUT V BRNĚ: AKADEMICKÝ ČTENÁŘSKÝ SPOLEK ZORA**
- 22 VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI HISTORIE VUT V BRNĚ – REKTOŘI**
- 23 OTEVŘENÍ PORADENSKÉHO CENTRA**
- 24 RÉTORICE SE DAŘÍ I MEZI TECHNIKY**
- 25 MAŘENA ARCHITEKTŮ 2002**
- 26 INFORMACE**
- 29 SPORTOVCI SE BAVILI NA PLESE, ALE I NA PŘEDVÁNOČNÍCH ZÁVODECH**
- 30 NOVÉ UČEBNÍ TEXTY A PUBLIKACE**

O potřebě lamp, které nečekaně zhasnou

O napsání editoriału do prvního čísla Událostí v novém roce 2003 jsme požádali ředitele Českého rozhlasu v Brně Ludvíka Němce. Spisovatel, který v brněnském rozhlasu působí již přes dvacet let, v úvodníku ozřejmuje svůj vztah k technice i poezii prostřednictvím příhody, jejímž protagonistou byl před více než třemi desetiletími skvělý brněnský básník Oldřich Mikulášek.

Většina velkých dějů začíná tím, že se rozsvítí. Někomu, něco. První žárovka, světlo v hlavě, idea, budiž světlo. Jiné děje počínají se naopak zhasnutím, například děje milostné... zde ale po světla zhasnutí zapalujeme zase jiné svíce. Nechci být doslovný, nejsem básníkem. Chci ale připomenout příhodu básníka, kterému zhaslo světlo, zhaslo doslova, přehořela pojistka.

Tento velký den pro českou poezii je zdokumentován s přesností protokolu o vědeckém pokusu:

Je pátek 25. září 1970.

Jakýsi jistý bod.

A 16.47 hod.

Jakési východisko.

A zhasla mi lampa.

Tato slova napsal jeden z největších českých, moravských a brněnských básníků Oldřich Mikulášek v samém závěru své mistrovské básně Agogh. O té však mluvit nechci, na to si netroufám. Z vyprávění samotného básníka však vím, jak to bylo s tou lampou doopravdy. Doopravdy zhasla. Žádná básnická licence, velcí básníci ji nepotřebují. Lampa – elektrická lampička – opravdu zhasla; a ta náhoda – *náhoda?* – darovala básníkovi závěr básně, jež ještě stihl za zářijového soumraku napsat. Pak se ovšem setmělo úplně a Oldřich Mikulášek, který byl toho večera doma sám, si nemohl po sobě svou báseň ani přečíst. Nehledal pojistky, stejně je neuměl opravit. Vytočil telefonní číslo hasičů – to znal jako silný noční kuřák raději zpaměti – a požádal operačního důstojníka, ať mu laskavě přijedou opravit světlo. Když se důstojník podíval, proč zrovna oni, básník prý mu odvětil spatra a suverénně:

„A kdo jiný než hasiči, když je tu tma...?“

Tak se praví v oné historce. Dokonce prý opravdu přijeli, ti hasiči, takovou měl básník, ten milostný žhář, pověst i u požárníků. Slyšel jsem tu historku vícekrát od samého básníka i od jeho manželky Věry, též rozličně dotvořenou od mnohých obdivovatelů... a třebaže k nim také patřím, směřuji k tomu troufalému prohlášení:

Báseň Agogh se mi líbí... ta historka o hasičích ovšem už tolik ne.

Můj vztah k technice je totiž docela jiný, docela nebásnický. Pravda, také jsem psával básně: protože jsem v patnácti toužil být automobilovým závodníkem, ta první báseň byla o automobilovém závodníkovi Rinaldim, který se zabil tady u nás v Bosonohách, druhá o Jochenu Rindtovi, jenž zahynul na Monze. Teprve další básně – třetí až třístá – byly spíše o technice milostné. To když láska k literatuře převážila nad mou dětskou láskou k technice. Pak jsem naštěstí poznal pár opravdových básníků a sen o básnické dráze skončil stejně jako ten o kariéře závodníka. (Ale aspoň vím: básnické řemeslo je nebezpečnější.) Dnes verše pouze čtu a závodníkem se stávám pouze před monitorem svého počítače, když si hraju – vášnivě rád si hraju – s nějakým závodním simulátorem.

Dnes – včera, předvčere, před dvaceti lety – pracuji v rozhlase, kde jsem mnohokrát natáčel i verše Oldřicha Mikuláška. Pomocí té nejvyspělejší techniky. Mám rád počítače, protože si s nimi mohu hrát nejen hry, ale i hrát si s básněmi, s hudbou, s multimediálními projekty. Má představa ideální dovolené je: dva týdny s knížkami a s bicyklem na Vysočině, dva týdny v kyberprostoru třeba na Marsu. Protože oboje mi umožňuje snít. A jak stárnu, skoro nic víc od života nechci... než prostor pro snění.

Nejsem básník. Potřebuji k životu lampy, které svítí. Proto nikdy nenapišu nic ani vzdáleně podobné básni Agogh. Mám rád techniku a umím opravit pojistky. Má láska k poezii mi ovšem také říká, že občas potřebujeme – a tohle píšu právě do tohoto věstníku zvláště rád – také lampy, které nečekaně zhasnou.

Ludvík Němec

Jmenování nových děkanů šesti fakult VUT v Brně

Volby kandidátů na funkce děkanů pro další tříleté období proběhly v první polovině tohoto akademického roku na šesti fakultách VUT v Brně. Kromě Fakulty podnikatelské, do jejíhož čela byl již Doc. Ing. Miloš Koch, CSc., jmenován v listopadu 2002, budou děkani Fakulty architektury, Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií, Fakulty chemické, Fakulty strojního inženýrství a Fakulty stavební oficiálně jmenováni do svých funkcí rektorem VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Janem Vrbkou, DrSc., 30. ledna 2003.

Novým děkanům položila redakce Události tři stejné otázky. Jejich odpovědi přinášíme v tomto a v únorovém vydání časopisu.

- 1) Co bude vaší prioritou, čeho byste chtěl ve tříletém funkčním období především dosáhnout?
- 2) Co považujete za přednosti a co naopak za nedostatky vaší fakulty?
- 3) Proč byste doporučil absolventovi střední školy studium právě na vaší fakultě?

Prof. Ing. Josef Vačkář, CSc.
Fakulta strojního inženýrství

1) V návaznosti na mé první funkční období bude i nadále nutné provést jistou „racionalizaci“ v oblasti pedagogické, tj. odbourání např. duplicit ve výuce a zvážení užitečnosti a aktuálnosti některých předmětů. V oblasti vědecko-výzkumné udržet prioritní postavení Fakulty strojního inženýrství v rámci celého VUT a zkvalitnit co do obsahu a personálního vedení nové výzkumné záměry, jejichž návrhy (a věřím, že i řešení) nás v blízké době čekají. V oblasti mezilidských vztahů jsem přesvědčným zastáncem partnerských vztahů oproti konkurenčním nejen mezi zaměstnanci, ale i mezi pedagogy a studenty.

2) Předností naší fakulty je její konsolidovanost, dobré jméno doma i v zahraničí a vyváženost pedagogické i vědecké práce. Neexistence studijního programu v cizím jazyce (angličtině)

a poměrně vysoký věkový průměr pedagogického sboru jsou naopak nedostatky, které chceme postupně řešit.

3) Neatraktivnost technických oborů mezi současnou mladou generací je věcí dostatečně známou. Věřím však, a první výsledky tomu již napovídají, že nejen strojírenství, ale průmysl obecně v naší zemi je na vzestupu. Tento vzestup může v blízké budoucnosti ještě umocnit i náš vstup do Evropské unie, což umožní našim absolventům získat společenské i finanční postavení na podstatně vyšší úrovni, než je tomu dnes.

Doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
Fakulta podnikatelská

1) Fakulta se rozvíjí v duchu strategického záměru, který nové vedení fakulty bere plně za svůj. Před námi stojí zásadní mezník, stěhování fakulty v roce 2004 do budovaného Integrovaného objektu v areálu Pod Palackého vrchem. Fakulta podnikatelská je doposud jedinou fakultou VUT, která nemá vlastní prostory, proto velmi oceňujeme podporu vedení VUT při řešení dislokace. Přestěhování nám umožní další rozvoj, neboť ve stávajících prostorách již nejsme schopni vyhovět vysokému zájmu studentů o naše studijní obory. Chceme pokračovat i v přijímání zahraničních studentů a ve výměnných stážích našich studentů na zahraničních univerzitách, především v USA, Velké Británii, Francii a Itálii.

Pochopitelně chceme udržet a rozvíjet vztahy se strategickými partnery fakulty v zahraničí, ale také vztahy s profesními

komorami a významnými podniky z celé republiky. Další významnou oblastí, kterou je nutno zmínit, je výzkum. Naše fakulta byla při akreditacích hodnocena v rámci ekonomických škol na jednom z nejvyšších míst, což potvrzuje, že kvalifikace učitelů a výzkumné aktivity fakulty jsou na dobré úrovni. Na druhou stranu je to samozřejmě velký závazek, který motivuje k podpoře a rozvoji vědy i výuky na fakultě.

Konečně to vůbec nejtěžší, oč bych se chtěl společně se svými kolegy pokusit a co cítím zvláště pro fakultu našeho typu jako nutnost, je trvale a cíleně zlepšovat firemní kulturu, mezilidské vztahy na fakultě a vysokou profesionalitu fakulty vůči studentům. Musíme učit naše studenty korektnosti, etice jednání a profesionalitě vlastním příkladem, nikoli teoreticky. Mezilidské vztahy a slušnost byly v této zemi devastovány několik desetiletí a stejnou dobu bude trvat, než se vrátí k úrovni odpovídající kulturní tradici naší země. Je povinností vysokoškolských učitelů k této přeměně přispívat. Na insigniích naší fakulty je uvedeno „Prosperita a lidskost“ a my všichni musíme udělat maximum pro to, abychom tuto myšlenku uváděli do života.

2) Předností fakulty je především stabilizovaný a kvalifikovaný tým pracovníků fakulty. Také se nám za uplynulých deset let podařilo navázat a rozvinout zahraniční kontakty s evropskými univerzitami v řadě společných aktivit včetně studií. Velmi silnou stránkou fakulty je také využívání vlastních informačních systémů v administrativě fakulty, v tomto směru patříme k nejprogresivnějším fakultám VUT. Naši posluchači se již několik let přihlašují na zkoušky pomocí intranetu, vidí známky v elektronickém indexu. Je pochopitelné, že i naše fakulta trpí určitými nedostatky.

Nedaří se nám rozvíjet mezinárodní výzkumné aktivity v takové míře, v jaké bychom si přáli, také dislokační roztržitost neumožňuje efektivně využívat zdroje fakulty. S tím souvisí nízká kapacita poslucháren, která výrazně limituje počty přijímaných studentů. Co fakulta vnímá jako silné negativum, jsou konkurenční aktivity některých jednotlivců z řad našich zaměstnanců v oblasti vzdělávání, což vedení fakulty začíná nyní řešit postupným rozchodem s těmito spolupracovníky.

3) O studium na fakultě je veliký zájem a věříme, že se vznikem nových programů ještě více vzroste. Naši absolventi mají na trhu práce silnou konkurenční výhodu, neboť jsou vybaveni interdisciplinárními znalostmi z oblasti techniky, které jsou v magisterském studiu doplněny o ekonomickou nadstavbu. Na naší fakultě absolvuje magisterské studium i řada bakalářů z jiných fakult VUT, neboť cítí, že tím získávají kvalifikaci, kterou jim kromě VUT nedokáže v celé republice nabídnout téměř žádná jiná univerzita. Na úrovni bakalářského studia – opět v souladu se strategií diferenciací – poskytujeme jako jediná studia v oblasti daňového poradenství a chystáme další dva obory v oblasti informatiky a technologií ve spolupráci s ostatními fakultami.

Absolvent fakulty má možnost se dále vzdělávat s šancí získat mezinárodně ceněný titul MBA, má však též možnost se věnovat i vědeckému rozvoji v doktorských studiích.

**Prof. Ing. Radimír Vrba, CSc.
Fakulta elektrotechniky
a komunikačních technologií**

1) Třileté období je dlouhá doba a určitě nevystačím s jedinou prioritou. Zdálo by se, že si fakulta zaslouží jistý oddech a klid pro každodenní práci po dvou hektických letech, jejichž přelomem mezi přípravou rozdělení a počátkem existence byl 1. leden 2002, kdy oficiálně poprvé zazněl nový název Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií. Aby si však FEKT udržela svůj zasloužený vysoký odborný a pedagogický kredit

i nadále, nezbyvá než stanovit další priority v životě fakulty tak, aby se i v nejbližších třech letech dynamicky rozvíjela a byla konkurenceschopná. Priority, které k tomuto cíli povedou, jsem shrnul do svého programového prohlášení a každý zájemce se s nimi může podrobně seznámit.

2) Předností naší fakulty je především schopnost poskytovat výuku v progresivních a stále se rozvíjejících oborech elektrotechniky a komunikačních technologií. V době, kdy elektronika a informatika vzájemně stále více prorůstají, se paradoxně původní fakulta FEI rozdělila na dvě nové. Máme výhodu v tom, že náš absolvent zvládá výtečně informatiku zejména v aplikační oblasti a navíc má hluboké znalosti v elektrotechnickém oboru, který si zvolil. Podle nedávného průzkumu je největší zájem o zbrusu nový obor Teleinformatika a tradičně o obor Elektronika a sdělovací technika. To potvrzuje správný trend, který zeštíhlená FEKT ve své strategii zvolila. Bohužel to ale také svědčí o módním zájmu středoškolských studentů o vše, co hlavně ve svém názvu nese pojem informatika.

Naším nedostatkem je především dislokační roztržitost. Vždyť v době, kdy se pracovníci a studenti jiných fakult mezi jednotlivými pracovišti přesouvají v minutách, jsou objekty FEKT rozestry téměř po celém Brně. Tři ústavy a děkanát na Údolní, jeden ústav zůstal zatím na Božetěchově, tři ústavy na Technické a zbytek fakulty se přetlačuje s FCH v „dvojdomku“ na Purkyňově. Loni jsme úspěšně iniciovali jednání o rozmístění fakult a rektorát nechal vypracovat nezávislou studii rozvoje VUT. Z ní jasně vyplynulo, že je třeba s FEKT dislokačně něco velmi rychle udělat. Nyní se projednává generel výstavby VUT, kde se pro naši fakultu plánuje po dokončení Integrovaného objektu (zase je to bohužel „dvojdomek“ s FP) konečně výstavba samostatného objektu u budovy Technická 8, do něhož by se za 5 až 7 let FEKT měla přestěhovat. Vycházíme přitom z našich dlouholetých trpkých zkušeností, že rekonstrukce za plného provozu fakulty je velmi obtížná, proto raději počkáme na nový objekt. Navíc dislokace v jediném areálu přinese časové, energetické a finanční výhody, svoje výhody technické i finanční má z tohoto pohledu také budování celofakultní počítačové sítě.

3) Na FEKT se studují obory, s nimiž se absolventi bez potíží uplatní v praxi. Neznám žádného našeho absolventa, který by byl bez práce. Navíc naše studijní obory jsou průběžně modernizovány tak, aby přinesly absolventům uplatnění i v jiných zemích, což bude aktuální zejména po vstupu ČR do EU. Již nyní řada našich studentů a doktorandů část studia nebo zpracování diplomového projektu realizuje v zahraničí. Chceme se na tuto oblast ještě více zaměřit, posílit výměnu studentů a doktorandů a zvýšit počet jejich zahraničních stáží v rámci EU tak, aby po ukončení studia mohli hned působit v nadnárodních firmách.

Loni jsem byl prostřednictvím agentury CzechInvest kontaktován několika zahraničními firmami, které zvažovaly investice do ČR. Největší úspěch mají zatím jednání s koncernem National Semiconductors, který dal Brnu přednost před Prahou a Bratislavou a hodlá po překonání celosvětové recese při naší fakultě vybudovat návrhové centrum integrovaných obvodů. Pracovníci firmy již několikrát fakultu navštívili a byli příjemně překvapeni jejím vybavením i znalostmi studentů a doktorandů. Pokud se záměr zdaří, bude to již třetí vysoce specializovaná návrhářská firma v Brně, kde najdou uplatnění zejména absolventi oborů mikroelektronika, elektronika, telekomunikace a automatizace.

Vysokou úroveň fakulty vnímanou veřejností lze také doložit na faktu, že výborné výsledky zahraničních firem podnikajících v elektrotechnice a příbuzných technických oborech v moravském regionu (ABB, Siemens, Philips, ON Semiconductor, Motorola, Infineon) jsou výraznou měrou dosahovány i zásluhou našich absolventů.

Připravil Igor Maukš,
foto Michaela Dvořáková

Co si o tom myslíte?

Kodaňský summit stanovil v polovině prosince loňského roku pevné datum vstupu České republiky do Evropské unie. K rozšíření současné patnáctičlenné Unie o dalších deset zemí dojde v květnu 2004. Na názor, jakým zásadním způsobem tato historická událost ovlivní obsah a vlastně celý systém vysokoškolského vzdělávání v České republice, a samozřejmě i na Vysokém učení technickém v Brně, jsme se zeptali prorektora VUT pro vzdělávací činnost, docenta RNDr. Petra Duba, CSc.

Myslím si, že žádná dramatická změna nenastane, protože co se týká obsahu a způsobu vysokoškolského vzdělávání, Česká republika v EU již prakticky je. Vzájemné kontakty vysokých škol se od počátku devadesátých let systematicky rozvíjejí, stačí například připomenout program TEMPUS, který byl připraven speciálně pro země střední a východní Evropy. Jeho cílem bylo postupné vtažení vysokých škol

těchto zemí do evropských struktur. To se podařilo, program byl ukončen a české univerzity jsou nyní zapojeny do programu SOCRATES, který běží v západní Evropě úspěšně již dlouhou dobu. Podobná situace je při spolupráci evropských univerzit ve vědecké oblasti.

Vstup do EU může pozitivně ovlivnit mobilitu studentů a pedagogů, protože zmizí současné administrativní překážky. Je jisté, že více studentů se bude vzdělávat v cizině. Zvýšení konkurence, která ostatně existuje mezi českými univerzitami již nyní, nebude mít zřejmě za následek nějaký dramatický propad v počtech posluchačů na VUT. Minimálně v přechodném období totiž bude stále existovat nerovnováha v životních nákladech, která bude limitujícím faktorem pro odchod studentů na zahraniční univerzity. Ale takové rozdíly existují i nyní uvnitř zemí EU – v Portugalsku je určitě mnohem levněji než například v Anglii.

Dá se naopak očekávat větší nápor studentů na české univerzity z ciziny. I když již nyní k nám přicházejí studovat jednotlivci, zejména ze Slovenska, myslím, že je třeba vybudovat nějaký ucelený systém, který by vytvořil pro zahraniční uchazeče vhodné podmínky. Bylo by dobré získat studenty z těch oblastí, které na nás mají tradiční vazby jako Slovensko, případně Podkarpatská Rus. Dá se uvažovat o vytvoření propagačních nebo dokonce náborových středisek, která by příchod těchto uchazečů usměrňovala. V celém světě klesá zájem o technické obory, i když poptávka po jejich absolventech stoupá. VUT by mělo proto mladé lidi, kteří je chtějí studovat, získávat. Zájem zahraničních studentů o VUT je nejen uznáním kvality naší univerzity, ale v situaci, kdy škola získává dotace v závislosti na počtu studentů, je rovněž důležitý pro její financování. Tím spíše, že

na naplnění kapacity naší univerzity zájem uchazečů z Česka nestačí.

K tomu, že vstup naší země do EU nepřinese ve vysokoškolském vzdělávání nějaké velké změny, přispěl i tzv. Boloňský proces. Boloňská deklarace, jejímž strategickým cílem je vytvoření jednotného evropského vysokoškolského vzdělávacího prostoru, totiž nebyla omezena pouze na země EU, ale jejími signatáři se staly i další evropské země včetně České republiky. Po vstupu ČR do EU půjde proto spíše o to, abychom se ještě ve větší míře zapojili do evropské spolupráce.

Proces evropské integrace, spolupráce a dorozumění musí vycházet ze vzájemné důvěry. Tento princip je vyjádřen i v Lisabonské úmluvě o uznávání vysokoškolského vzdělání. Bohužel ještě někdy u nás, ale i v dalších zemích, přetrvávají názory, které toto vzájemné uznávání ztěžují. Je samozřejmé, že vytvoření pocitu důvěry je podmíněno něčím uchopitelným – dostatkem informací. Je třeba o sobě vědět, poznávat se. Každá vysoká škola musí mít informace o ostatních a sama o sobě dostatek informací také poskytovat. Abychom byli akceptovatelní, musí se o nás vědět. S tím je třeba před vstupem do EU počítat.

Univerzity vznikaly před tisícem let. I když sídlily v konkrétních městech a zemích, byly to vždy instituce celoevropské, které svůj vliv vyzařovaly i do ciziny. Jejich kosmopolitní charakter byl umocňován i užíváním společného jazyka – latiny. Teprve značně později, zejména v 19. století, univerzity více vrůstaly do národních společenství, začaly se na nich používat národní jazyky. Důsledkem těchto změn byla i ta skutečnost, že se univerzity začaly uzavírat do sebe a jejich základní nadnárodní rys se začal ztrácet. V současné evropské integraci, kdy se vytváří společný vzdělávací prostor, se však dá říci, že se univerzity znovu vracejí do své původní polohy, ke své evropské dimenzi. Jsme tak svědky návratu k tomu, co zde již kdysi bylo.

SUMMARY:

The Copenhagen summit held last December has set a fixed date for the Czech Republic to join the European Union. BUT News has asked doc. RNDr. Petr Dub, CSc. what he thinks about the way in which this historic event will affect the entire system of university education in the Czech Republic and thus of course that of Brno University of Technology.

Možnost účasti VUT v Brně v 6. rámcovém programu EU

Dne 17. prosince 2002 byly vyhlášeny první výzvy pro předkládání projektů v 6. rámcovém programu Evropské unie (6. RP). Máme šanci se jako český subjekt do programu zapojit? S čím je nutné počítat, na co se připravit a jak postupovat?

6. rámcový program EU (2002–2006)

Rámcový program EU je hlavním nástrojem podporujícím vytvoření Evropského výzkumného prostoru (European Research Area – ERA). Ve srovnání s předchozími rámcovými programy došlo v 6. RP k významným změnám, které se týkají zejména velikosti, zaměření a nástrojů vytvořených k realizaci programu. Hlavní aktivity 6. RP, které by měly zapojovat široké spektrum odborníků, jsou orientovány na tzv. Integrované projekty a Síť excelence. Jedná se o neobyčejnou příležitost, jak získat peníze na výzkum, vývoj a podporu malých a středních inovačních podniků z mimorozpočtových zdrojů. Zvláště velký důraz je kladen na získání aplikovatelných výsledků, které budou přeneseny do praxe.

S neustále se opakující integrací výzkumu bude třeba začít na národní úrovni. Bude nutné, aby jednotlivá pracoviště přehodnotila svá zaměření a snažila se sjednotit své aktivity s trendem, který převládá v Evropě. Neudělají-li to nyní, budou k tomu přinucena při vstupu České republiky do EU. Nelze totiž počítat s tím, že státní dotace budou v budoucnu přicházet ve stejné výši jako doposud; ale i univerzity se budou muset snažit, aby ziskem z aplikovaného výzkumu mohly hradit výzkum základní.

Nástroje pro implementaci tematických priorit 6. RP

Nové nástroje	Tradiční nástroje
Integrované projekty <i>Integrated projects (IP)</i>	Specifické cílené výzkumné projekty <i>Specific targeted research projects (STREP)</i>
Síť excelence <i>Network of excellence (NoE)</i>	Koordinační akce <i>Coordinated actions (CA)</i>
Článek 169* Art. 169	Specifické podpůrné akce <i>Specific support actions (SSA)</i>

*přesněji řečeno se jedná o starý instrument, který dosud nebyl použit

Klasifikace nástrojů

Nástroj	Cíl	Primární výstup	Rozsah (roky)	Příspěvek EK
IP	objektivně řízený výzkum	znalost	3–5	miliony až desítky milionů EUR
Noe	zabránit fragmentaci evropského výzkumu	strukturování	5 (max. 7)*	miliony až desítky milionů EUR
Art. 169	společné programy členských a přidružených států	znalost a/nebo strukturování	dlouhodobý	desítky milionů EUR a více
STREP	výzkum a demonstrační aktivity	znalost	2–3	od stovek tisíců do několika milionů EUR
CA	podpora vytváření velkých seskupení a koordinace výzkumu a inovací	koordinace	2–3	od stovek tisíců EUR
SSA	podpora implementace 6. RP	podpora	2–3	od stovek tisíců EUR

*podmínkou je, aby síť fungovala i po skončení příspěvku ze strany EK

Kromě sedmi tematických priorit nabízí 6. RP ještě další, převážně průřezové programy: Lidské zdroje a mobilita; Program pro nové a nově vznikající technologie a vědecká odvětví; Občané a vládnutí společnosti; Výzkum a inovace; a program Věda a společnost, který si klade za cíl posílit dialog věda-společnost a ženy-věda, zajistit aplikaci vědy a technologií a v neposlední řadě napomoci tomu, aby výzkum reflektoval potřeby společnosti.

Jak se to dělá jinde?

Je třeba si uvědomit, že účast v 6. RP je strategické rozhodnutí a vyžaduje nový přístup. V zahraničí je zcela běžné, že při větších institucích – a nejedná se pouze o univerzity – fungují specializovaná pracoviště, která potenciálním předkladatelům projektů nabízejí plný servis při sestavování samotného návrhu

projektu a asistenci při jeho vedení. Jedná se o pomoc právní a ekonomickou, služby patentového zástupce a odborníka na otázky duševního vlastnictví a nakládání s výsledky, dále je nabízeno sestavení business plánu, vypracování finanční rozvahy apod. Na takové místo přicházejí budoucí řešitelé s nápadem, myšlenkou a po vstupní konzultaci se jim dostane odpovědi, zda má jejich záměr šanci na úspěch, a pokud ano, veškeré administrativní záležitosti přebírají odborníci. Sám vědec je tak ušetřen časově náročného a pro něj často nesrozumitelného vyplňování formulářů a může se věnovat vlastní výzkumné činnosti.

Podpora ze strany VUT

Naše univerzita zmiňované služby zatím nenabízí. V průběhu letošního roku by však měla být zajištěna pomoc právní, nezbytná pro sepsání či ověření smlouvy uzavírané mezi partnery konsorcia nebo přímo s Evropskou komisí a dále pomoc ekonomika, který by uměl zodpovědět otázky financování evropských projektů. Pomoc lze rovněž hledat u Regionální kontaktní organizace pro jižní Moravu, jíž je VUT členem. Přehled nabízených služeb je dostupný na domovské stránce RKO.

Jaké máme šance?

Jak vyplynulo ze statistik provedených přímo Evropskou komisí, Česká republika získala formou finančních příspěvků na projekty vyšší obnos, než do 5. RP vložila. VUT se zapojilo do 23 projektů, což je při celkovém počtu 394 projektů s českou účastí číslo více než příznivé. Aktivita a elán tedy evidentně nechybí, bude nicméně nezbytné vytvořit potřebnou infrastrukturu, která by podporovala zapojení do mezinárodních projektů a současně dokázala získané výsledky maximálně zužitkovat.

Doporučení pro přípravu projektů

- Připojit se k projektům koordinovaným ze zahraničí
- V případě, že je zvažováno zapojit se do Sítě excelence, kombinovat ji s nástroji 6. RP, ve kterých jsou vyčleněny peníze na vlastní výzkum (IP, STREP)

- Vytvářet velké instituce a konsorcia (na jednu výzvu je plánováno cca 1–2 IP a 1–2 NoE)
- Plánovat projekt tak, aby zasahoval do více tematických priorit
- Pečlivě prostudovat pracovní program, průvodce pro předkladatele i evaluátory
- Striktně dodržovat ekonomická pravidla, zejména účtování osobních nákladů
- Zajistit kvalitní smlouvu
 - nakládání s vnašeným know-how a se získanými výsledky
 - diseminace výsledků
 - ochrana duševního vlastnictví
- Naplno využívat možností, které nabízí program Mobility, tj. vysílání studentů a zaměstnanců na zahraniční stáže, získávání dotací na pořádání konferencí a mnohé další

Kde hledat další informace?

CORDIS <http://www.cordis.lu/fp6/>

Evropský server

http://europa.eu.int/comm/research/fp6/index_en.html

Ochrana duševního vlastnictví

<http://www.iprhelpdesk.org/index.htm>

RKO pro JM <http://www.vutbr.cz/soucasti/RKO/>

Ing. Petra Peterková, Ph.D.

SUMMARY:

On 17th December 2002, the first calls for 6th EU Framework Programme projects were published. Do we, as a Czech entity, have any chance to get involved in the programme? What will we have to count with, what should we prepare for and what steps should we take?

Akademické centrum studentských aktivit

Druhý ročník celostátní konference *Současná úloha a postavení studentů na vysokých školách* s hlavním tématem *Vazba vysokých škol na absolventy a zaměstnavatele* se uskutečnil koncem listopadu v Centru VUT v Brně na Antonínské ulici. Na konferenci se sešli studentští zástupci z více než 25 škol České republiky a celkem ji za dva jednací dny navštívilo přes 120 účastníků.

Rektor Jan Vrbka v rozhovoru s ombudsmanem Otakarem Motejlem v přestávce jednání konference.

Tak... doufám, že nikomu z vás se nezavrtala do krku rybí kůstka nebo se nezřítíl krásně ozdobený vánoční stromček. Doufám, že jste si všichni odpočinuli a ti z vás, kteří se už přes Vánoce připravovali na nějakou fajn zkoušku, se stihli kouknout alespoň na Tři oříšky pro Popelku. Já jsem mezi pohádkami, sáňkováním a konzumací velkého množství cukroví přemýšlela, co jsem všechno za krátkou dobu působení v Akademickém centru studentských aktivit stihla zažít, a řeknu vám, je toho požehnaně.

Mám pocit, že od té doby, co jsem se zapojila do přípravy a realizace aktivit, které ACSA pro studenty chystá, najednou všechno strašně moc rychle utíká, běží a chvátá. Pořád jsem si říkala, čím to asi je, a pak mi to došlo. Je to tím, že mě ta práce tak moc baví. Setkávám se s příjemnými lidmi z univerzit ze všech koutů republiky, spolupracuji s dvěma výbornými kamarády, se kterými se jakýkoliv problém vyřeší raz dva (Jardo Šveci a Martine Kašpárku, díky!), a ještě k tomu všichni tihle lidé moji práci oceňují. A cože letos bylo vlastně mojí, a nejen mojí prací?

Nejvíce času zabrala příprava a realizace druhého ročníku celostátní studentské konference „**Současná úloha a postavení**

studentů na vysokých školách 2002“ s tématem **Vazba vysokých škol na absolventy a zaměstnavatele**, o které jsme vás s Jaroslavem Švecem informovali v říjnovém čísle Událostí. Jak tedy konference probíhala a nakonec dopadla? Byli jsme potěšeni vysokou účastí. Na konferenci se totiž sešli studentští zástupci z více než 25 škol z České republiky, ve většině případů veřejných. Celkem konferenci v jejích dvou pracovních dnech navštívilo přes 120 účastníků, kteří si především živě vyměňovali své názory a zkušenosti.

Téma konference se odvíjelo od problematiky studijních programů, respektive jejich vstupů a výstupů. Z diskusí vyplynulo, že spolupráce s absolventy patří ke klíčovým momentům práce každé vysoké školy. Absolventi plní vysokým školám úlohu zpětné vazby, reflektující požadavky praxe. Byly též navrženy některé způsoby, jimiž může škola se svými absolventy komunikovat. Z hlediska zpětné reflexe studijního programu byly doporučeny zejména metody sociologického průzkumu mezi nimi či různých konzultačních a poradenských klubů. Z hlediska vnitřní kultury školy se pak jeví vhodným provokovat a inspirovat vznik absolventských klubů, ať již virtuálních či skutečných.

Zaměstnavatelé i zástupci škol se shodli na tom, že největší manka většiny českých vysokoškolských absolventů leží v těchto oblastech: znalost cizích jazyků, schopnost pracovat s moderními komunikačními technologiemi, schopnost prezentovat

Z diskusí vyplynulo, že spolupráce s absolventy patří ke klíčovým momentům práce každé vysoké školy.

a obhájit svou práci, schopnost týmové spolupráce, jakož i interpersonální komunikace vůbec, schopnost sebeprosazení a flexibilita a schopnost reagovat na změněné podmínky. Na druhé straně je však zjevné, že český absolvent je vybaven značnou sumou odborných vědomostí, které v některých případech jsou nadstandardní i v mezinárodním kontextu. Řečeno lapidárně – problémem je naučené a zvládnuté aplikovat a prezentovat. Zaměstnavatelé silně zdůraznili potřebu odborné praxe, jež je dnes jedním z klíčových předpokladů pro přijetí absolventa do pracovního procesu. Zároveň vyjádřili ochotu na této praxi se školami spolupracovat. Z diskuse však také vyplynulo, že ne ve všech oborech existují podobné možnosti – firmy nezřídka nemají o odbornou praxi studentů zájem. Shrnutí všech závěrů z konference najdete na našich webových stránkách www.acsa.vutbr.cz

Když jsem u webu... již několikrát jsme vás informovali, že se chystáme zprovoznit Diskusní fórum, ve kterém především studenti budou mít možnost ptát se na všechno, co jim není jasné či je trápí. Mám pro vás novinu. Diskusní fórum už je v provozu! Rozdělili jsme ho do tří sekcí. První je všeobecná, týkající se činnosti Akademického centra studentských aktivit. Zde můžete diskutovat o všech problémech týkajících se života českého studenta vůbec.

Další dvě sekce jsou zaměřeny konkrétně. První na otázky vyplývající z přednesených referátů a schválených závěrů výše zmiňované konference, druhá pak je sekcí pro studenty, kteří se účastnili či mají zájem účastnit našich odborných seminářů, jež se chystáme průběžně po celý příští rok pořádat v rámci celé České republiky. To je vlastně naše druhá „velká“ činnost. Těsně po konferenci jsme uspořádali úvodní seminář pro studenty z brněnského regionu na téma „Vysokoškolská legislativa“. Seminář se uskutečnil na horské chatě VUT na Ramzové, kde se jednotliví účastníci měli nejen možnost seznámit s danou problematikou, ale také se seznámit a navzájem si předat zkušenosti se studiem a působením v akademické samosprávě na svých školách. Jelikož hodnocení semináře účastníky bylo vesměs pozitivní, seminář bude putovat i po ostatních regionech. A za ním se v těsném závěsu vydá úzce zaměřený podseminář s tematikou akademických senátů a druhý hlavní seminář na téma „Ekonomika a rozpočet vysoké školy“.

Abych už dlouho nepovídala... chtěla bych vám říct, že mě nesmírně potěšila přání do nového roku od studentů, kteří se účastnili prezentace ACSA, spojené se sbíráním rozličných informací a problémů týkajících se studentů na jednotlivých školách. Ráda si vzpomenu na rozhořnou diskusi studentských zástupců a „jejich“ prvků na MZLU a těším se, že se snad brzy taky setkám s vámi, studenty Vysokého učení technického v Brně.

Přeji vám všem do nového roku mnoho úspěchů a radost ze života.

Adéla Jacíková, zástupce vedoucího projektu ACSA,
studentka Divadelní fakulty JAMU v Brně;
foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

This year's second national conference entitled „The Present Role and Situation of University Students“ was held at the BUT Centre in Antonínská street in November. The main theme of the conference was the relationship between the university and the graduates and their employers. Representatives from more than 25 Czech universities met at the conference and the total number of attendants over the two days was more than 120. Next to the Student Chamber of the BUT Academic Senate the Academic Centre of Student Activities also participated in organizing the conference.

V menzách padají rekordy

Koleje a menzy VUT v Brně provozují dvě klasické menzy (Purkyňova a Kounicova), pizzerii Kolejní, dvě samoobslužné restaurace (Veveří a Technická), zaměstnaneckou jídelnu Technická, občerstvení Technická, výdejnu Kolejní a kavárnu Antonínská. Průměrně se v nich denně vydá 10 500 jídel. O některých problémech spojených s tak velkým provozem jsme hovořili s ředitelem KaM Ing. Jaroslavem Grulichem.

U: Mohou se studenti VUT najíst i v menzách ostatních brněnských univerzit?

Naši studenti se mohou stravovat v menzách Masarykovy univerzity. Také stravovací zařízení VUT využívají studenti jiných škol. Podle jejich počtu a nám známých ohlasů jim náš systém vyhovuje. Je to zejména proto, že si nemusí objednávat jídlo a nachází u nás širší sortiment. Spokojeni jsou i s kvalitou jídla.

U: Jak je to s identifikačními kartami a objednáváním jídel?

Průkazy studentů a zaměstnanců slouží jako identifikační karty pro správu stravovacích kont strážníků. Jídla se ve stravovacích zařízeních neobjednávají. Naše provozy jsou vlastně samoobslužné restaurace, kde si každý strážník sestaví menu dle svých představ. V jednom dni je ve větších zařízeních v nabídce více než 15 druhů jídel, několik druhů salátů a moučníků, široký sortiment nápojů. Rozsah nabídky je ovšem limitován technickým zázemím jednotlivých provozoven.

U: Má tento systém nějakou nevýhodu?

Bezobjednávkový systém s bezhotovostní úhradou má nevýhodu pouze v technické náročnosti na stabilní provoz počítačových sítí a kvalitu karet. Oba tyto faktory nám v minulosti způsobovaly potíže a nyní doplňujeme systém tak, aby v případě výpadků sítí zůstala zachována plná funkčnost systému. Po výměně všech karet za čipové odpadnou i problémy se čtením magnetického proužku.

U: Jak je to se zbytkem peněz na kontu? Dá se jíst i na „úvěr“?

Zbytek peněz na kontu si strážník může vybrat na reklamačním místě. U zaměstnanců byl původně nastaven debet 29 korun, u studentů byl v minulosti krátkodobě povolen také, ale po špatných zkušenostech (nedobytné pohledávky) jsme ho byli nuceni zrušit. Bohužel ze stejných důvodů dochází od 1. ledna k jeho zrušení i u zaměstnanců.

U: Dá se platit kartou i v bufetech?

Samozřejmě. Všude, kde jsou instalována potřebná technická zařízení, je možné kartou platit. První klasickou prodejnu, kde lze kartu k úhradě použít, je Veveří, další budou postupně následovat.

U: Jaká kontrola je pro zneužívání karet – používání jinou osobou nebo zfalšování?

Karta je opatřena fotografií. Lze tedy velmi snadno zjistit, zda je strážník skutečně jejím oprávněným držitelem. Mimo to si myslím, že v rámci obecné slušnosti a morální úrovně studentů a zaměstnanců ani nemůžeme uvažovat o zneužívání karet v tomto směru.

U: Co se stane při ztrátě karty?

Při ztrátě doporučujeme ihned zablokovat kartu na reklamačním místě, kde si strážník může také nechat vystavit náhradní a požádat na studijním oddělení (student) či personálním útvaru (zaměstnanec) o vydání nové.

U: Na podzim měl padnout rekord v počtu vydaných jídel. Kolik jich bylo?

V říjnu padal rekord každý týden, pro zajímavost 27. 11. bylo vydáno 13 297 jídel.

U: Jak je na tom VUT z tohoto pohledu ve srovnání s jinými vysokými školami?

VUT jako první vysoká škola v ČR zahájila zchlazování jídel. To umožnilo zrušit objednávkový systém a výrazně prodloužit výdejní doby, což vedlo ke zvýšení zájmu o stravování. Loni jsme vydali téměř o 30 procent studentských jídel více ve srovnání s předešlým rokem. Počet jídel, který vydáváme s ohledem na počet studentů VUT, je výjimečně vysoký. Možnost uspokojit tak vysoké procento studentů je však dána i počtem a různorodostí našich stravovacích zařízení. Mnohá z nich by nebyla zřízena bez vstřícnosti a spolupráce s rektorátem a fakultami.

U: Proč roste zájem o stravování v menzách?

VUT dokázalo vytvořit podmínky a doba – obecně podle rozhovorů s kolegy z jiných VŠ – přeje hromadnému stravování. V našem případě tedy platí, že štěstí přeje připravenému.

U: Co chystáte do budoucnosti z hlediska kvantity a kvality stravování?

V nejbližší budoucnosti nás čeká mnoho práce. Musíme připravit projekt stravovacího zařízení na Božetěchové ulici. Na

rok 2004 chystáme rozšíření stravovací kapacity Pod Palackého vrchem v souvislosti s otevřením Integrovaného objektu. Také dokončujeme úpravy stávajících provozů tak, aby vyhovovaly novým hygienickým normám. Starost o stravování našich studentů i zaměstnanců je stále v centru naší pozornosti.

Bude cena jídel stoupat?

Cena stravování zatím kopíruje inflaci potravin a ta byla v loňském roce příznivá. Z tohoto důvodu tedy o změně ceny neuvažujeme. Je však otázkou, jak bude konstruována cena jídla v budoucnosti. Některé vysoké školy začaly do ceny stravenky promítat i část věcných a osobních nákladů. Tím lze oddálit například zvyšování cen kolejného, protože hospodaření kolejí a menz jsou spojené nádoby (náklady kolejí i menz, dotace a příjmy z ubytování).

Kolik z ceny jídla zaplatí student a kolik tvoří dotace?

Student platí pouze cenu surovin pro přípravu hlavního jídla. Veškeré ostatní náklady hradí Kolejje a menzy v rámci celkového rozpočtu. Problémem při růstu počtu porcí a zvyšování kapacity je systém výpočtu dotace z ukazatelů předchozího roku. Jestliže jsme vydali za srovnatelné období loňského roku téměř o 335 tisíc teplých a studených studentských jídel více než v roce předchozím (srovnávám údaje předkládané pro výpočet dotace), tak by naše dotace při průběžném, ne zpětném financování byla pro rok 2002 o 6,772 milionu korun vyšší.

Je možné, že v budoucnosti dostanou studenti adresnou dotaci a až potom z ní zaplatí jídlo. Jste na takovou situaci připraveni?

Udělalí jsme mnoho právě proto, abychom obstáli i v případě, že bychom museli veškeré naše náklady zahrnout do cen ubytování a stravování, což by v případě takzvaných přímých dotací nastalo. Bohužel doba provozu menz je oproti klasickým závodním jídelnám a restauracím omezena na 9 měsíců, a tak i naše jednotkové náklady jsou vyšší. Pravděpodobně by tato změna znamenala nutnost optimalizovat počet a velikost stravovacích zařízení vysokých škol v Brně jako celku. Obstála by jistě ta, která jsou v budovách fakult, hůře by na tom byly menzy v areálech kolejí. Je otázkou, kolik peněz by každý vysokoškolák

dostal skutečně do ruky. Jestliže rozpočet pro kolejje a menzy v ČR činí zhruba 900 mil. Kč a počet studentů je cca 200 tisíc, pak prostým podělením vychází 4 500 Kč na jednoho studenta na rok, tedy 500 Kč na měsíc. Při cenách privátního ubytování a jídel v restauracích, kterým by se jistě ceny kolejí a menz přiblížily, to jistě není mnoho.

Častý je názor, že díky dotacím na jídlo nejsou peníze na ubytování. Jaký je mezi nimi vztah?

VUT v příštích dvou letech prakticky dobuduje síť stravovacích zařízení. Očekávaný další nárůst počtu jídel s sebou přinese pokles jednotkových nákladů tak, jak je to zřejmé z výsledků hospodaření posledních dvou let. Teprve v roce 2005 se ukáže, jaké jsou náklady při standardním provozu. Naše očekávání, v případě normálního vývoje hospodářství v ČR, je na úrovni pod 25 Kč na jednu porci. Jen pro zajímavost: běžně se dnes náklady menz většiny VŠ pohybují za hranicí 30 Kč. Vztah mezi ubytováním a stravováním je uměle vytvořená nerovnováha v přidělu finančních prostředků na obě oblasti. Jestliže náklady menz jsou běžně nad 30 Kč, potom normativ na jedno jídlo 20,80 Kč byl nesmyslný. Byl tak určen pouze pro stanovení výše dotace jednotlivým školám, nemá však žádný vztah k nákladům. Já osobně proto tento normativ nazývám koeficientem, protože ničím jiným ani nemůže být. Všechny vysoké školy tedy provozují, pokud budeme normativ brát vážně, stravování se ztrátou a naopak ubytování se ziskem. Myslím, že k tomu lze jen dodat, že systém normativů v korunovém vyjádření, tak jak je stanovilo MŠMT, je ekonomický nesmysl.

Připravil Igor Maukš

SUMMARY:

The BUT Dormitories and Refectories run two traditional refectories (in Purkyňova and Kounicova streets), a Pizzeria in Kolejní street, two self-service restaurants (in Veveří and Technická streets), a canteen for the university staff in Technická street, a snack-bar in Technická street, a meal-distributing centre in Kolejní street and a café in Antonínská street. The number of meals sold daily averages out at 10 500. BUT News interviewed Jaroslav Grulich, managing director of BUT Dormitories and Refectories, on some of the problems entailed by such a huge operation.

Z pohledu kvestora: Územní generel

Na jaře loňského roku bylo rozhodnuto o zpracování územního generelu kampusu Pod Palackého vrchem s perspektivou rozvoje VUT pro období let 2015–2030. Návrh generelu architektů Fixla a Pechy z projekční kanceláře ERA byl představen na jednáních správní rady, kolegia rektora i akademického senátu v závěru roku 2002. Na všech prezentacích byla ohodnocena jeho kvalita a profesionální zpracování. Bližší informace o generelu VUT poskytl Událostem kvestor Ing. Jaromír Pěňčík.

Nejprve bych se chtěl zmínit o jiné věci. Za poslední rok se výrazně zlepšila, podle mého názoru, kvalita a stoupl i čtenářský ohlas Událostí na VUT. Přiznávám, že dříve jsem časopis pouze prolistoval a založil; teď si ho ale v klidu skutečně celý přečtu. Byl bych proto opravdu nerad, kdyby právě rubrika „Z pohledu kvestora“ přivodila pokles zájmu čtenářů o Události.

Ale teď již k samotnému generelu VUT. Na jaře bylo zadáno jeho vypracování se zaměřením na areál Pod Palackého vrchem projekční kanceláři ERA. Během zpracování, na kterém se VUT výrazně podílelo, jsme zjistili, že není možné odpovědně něco říci o rozvoji území PPV, pokud se nevezmou do úvahy i ostatní areály VUT. Ani to by však nestačilo. Generel musí vycházet nejen z reálně odhadovaného nárůstu počtu studentů, ale současně musí zohledňovat další různé souvislosti, které mohou být určující pro rozvoj jednotlivých fakult, mezioborových studií, technologií, sportovních a ubytovacích zařízení. Navíc škola je součástí města a generel nelze zpracovat izolovaně bez vazeb na infrastrukturu a předpokládaný rozvoj Brna. Věc je o to složitější, že se jedná o odhady vývoje VUT pro období let 2010 až 2015. Protože se jedná o územní plánování, zasahuje časový horizont vlastně až za rok 2015, tak aby územní plán města mohl mít připravené plochy pro rozvoj naší univerzity.

Dříve než se budeme blížeji zabývat variantami budoucího rozvoje VUT, je třeba se vrátit do minulosti, ke stavu objektů a dislokace školy na počátku devadesátých let. Od té doby se udělal obrovský kus práce. Univerzitu včetně tří nových fakult se podařilo rozumně koncentrovat, zmizela až neskutečná roztržitost – v roce 1992 např. užívala škola okolo 60 lokalit. I budoucí vývoj směřuje k dalšímu zlepšování tohoto stavu.

V roce 2002 VUT dosáhlo zatím nejvyšší míry investování do reprodukce svého majetku s podstatnou částí prostředků státního rozpočtu. Z 36 akcí snad největší: zahájení výstavby Integrovaného objektu, posluchárny P1–P6 na FSI, výstavba

inkubátoru, rekonstrukce objektů A a E1 v areálu Veverí, posluchářský komplex a rekonstrukce jižních klauzur Božetěchova, oprava budovy A Poříčí 5, oprava ZTI kolejí PPV. Existují námitky, že se investuje a opravuje na úkor ostatních nákladů, třeba i mzdových. Mohu říci, že bilance mezi investicemi staveb a zařízení (poměr čerpání v delším horizontu vlastního FRIM přibližně 1 : 1) nebo neinvestiční náklady na opravy vůči ostatním nákladům je velmi vyrovnaná. I v tom extrémním roce se neinvestiční prostředky vynakládané na opravy zvýšily o 10 milionů, ale dotace na vzdělávání vzrostla o 74 milionů korun. Z toho je vidět, že se ke zdrojům přistupuje velmi citlivě.

Generel VUT řeší budoucí rozvoj celé univerzity i jejích jednotlivých fakult v zásadě ve třech variantách:

- 1) Zachování současného trojpólového řešení – jih (FA, FaVU), střed (FAST, Antonínská 1) a sever (FSI, FP, FCH, část FEKT a FIT).
- 2) Opuštění jihu a koncentrace univerzity do oblastí Brno-střed (FA, FaVU, FAST, Antonínská) a Brno-sever (FSI, FP, FCH, FEKT a FIT).
- 3) Opuštění jihu, okleštění Brno-střed (pouze FAST a Antonínská) a maximální soustředění do lokality Brno-sever v areálu PPV.

Osobně považuji za nejvhodnější variantu 2).

Generel není pouze aktem územního plánování, ale musí se posuzovat v širších souvislostech. Tedy nejen co území unese, ale především z pohledu budoucích investičních i provozních nákladů a finančních zdrojů, které by je měly pokrýt. Tvorba generelu je složitou úlohou, která skrývá řadu neznámých. Do úvah vstupuje mnoho věcí, které s ním zdánlivě nesouvisí. Určitě to bude naše členství v EU a přechod na EUR, změny daňových zákonů, způsob odpisování, růst mezd, počty studentů, vazba populační křivky, požadavky na VŠ vzdělání, možná migrace z Východu, struktura českého průmyslu, ale i regulované nájemné a mnohé další vlivy. Nesmí se zapomenout na cenu 1 m³ nového obestavěného prostoru, resp. na cenu 1 m² nové plochy i ve vazbě na opouštěné plochy. Je to plejáda otázek, na které je třeba alespoň odhadnout odpovědi.

Plánovací cyklus pro investiční výstavbu je dlouhý. V současné době je před dokončením záměr na rekonstrukci a dostavbu areálu Božetěchova, s cílem zahájení stavby koncem roku 2004 a dokončením 2007 až 2008. Dokážeme poměrně přesně odhadnout, jak se bude vyvíjet počet studentů na FIT v závislosti na obrovském převisu poptávky. Je podrobně zpracovaný stavební program, známe regulační plán zóny a máme podporu orgánů samosprávy. I při tak komplexních znalostech se začne stavět, jestliže se podaří zajistit prostředky ze státního rozpočtu v objemu 400 až 500 milionů korun, až za dva roky. A co teprve u těch akcí, které ještě budou procházet diskusemi na úrovni fakult, akademického senátu.

Přesto si je třeba uvědomit, že přijetí zásadního rozhodnutí o další strategii rozvoje VUT nelze dlouho odkládat. Je jednoznačné, že se bude dále budovat areál PPV. Jeho plocha unese maximální rozvoj školy včetně přesunu dalších fakult. První akcí jeho dostavby bude jistě umístění FEKT. Fakulta, která předpokládá další nárůst studentů, je zatím roztržštěná. Z diskuse a dalších analýz vyplyne, zda se FEKT zkoncentruje na jednom nebo více místech v areálu PPV. Také rozvoj Fakulty chemické zahrnuje požadavky na další plochy v objektu Purkyňova 118. Podle mého názoru však FCH nebude mít sílu, aby obhospodařila celou budovu sama. Podobně by zřejmě ani Fakulta podnikatelská i při maximálním rozvoji neobsadila celý Integrovaný objekt.

Definitivní rozhodnutí o dislokaci musí padnout u Fakulty architektury a Fakulty výtvarných umění. Obě fakulty by se podle druhé varianty mohly přestěhovat do areálu Údolní 53 (po jeho rekonstrukci a případné dostavbě) anebo (varianta číslo 3) až do kampusu PPV. FaVU užívá dvě nejhorší budovy VUT a jednoznačně je nutné ji časem přestěhovat. Vedle varianty Údolní 53 (společně s FA) existuje i možnost do objektu Údolní 19. Komplikací zde je ale plánované vyústění podpovrchové tramvaje.

Stabilizovaná je FAST v areálu Veveří-Žižkova. Má však dost výraznou rezervu pro svou činnost, a proto přichází do úvahy umístění dalších studijních programů do tohoto areálu. Rovněž tak FSI je stabilizovaná, jejím problémem jsou velké haly C1 až C3. Není zatím jasné, zda se studijní programy budou ubírat směrem, který by je využil při výuce nebo naopak se uká-

že, že nejsou potřebné a budou se muset přestavět. Přestavby, ale i z hlediska energetických úspor nutné úpravy si vyžádají desítky milionů korun.

Časový horizont pro dílčí rozhodnutí o směřování rozvoje VUT lze stanovit zhruba takto: Letos by mělo padnout rozhodnutí o FEKTu, aby se dala připravit investiční výstavba. V poněkud delším horizontu by mělo být přijato rozhodnutí o FA a FaVU. Pokud bude zvolena lokalita Údolní, tak v takovém předstihu, aby se mohl areál v klidu rekonstruovat. FIT je jasný. FCH bude stále na Purkyňově, je jen otázka, v jakém rozsahu.

Kromě toho je třeba rozhodnout o výstavbě ubytovacích kapacit a možná v její prospěch omezit i budování fakult. Dalším problémem jsou sportovní zařízení, jejichž dokončení zatím blokuje objektivní příčiny – na Kraví hoře ÚP města Brna a v areálu PPV nedoručená restituice.

Ve finančním vyjádření se rozvojové záměry VUT dostávají v maximálním rozsahu až k hranici dvou miliard korun (FIT 500, FEKT v omezeném rozsahu 500, oprava Údolní 400, sport 100, dokončení Veveří-Žižkova 50 milionů, plus ubytovací zařízení). To ovšem neuvažujeme o opravách. Při průměrných zdrojích školy a průměrných dotacích státu (150 mil. ročně) to představuje 12 až 15 let. Při získání individuálních dotací, jako je Integrovaný objekt, lze dobu mírně zkrátit, ovšem záleží na tom, jak je škola připravena a jak jsou její požadavky státní správou akceptovány. Při rozhodování o nových investicích je nutné zvážit i to, že následné provozní náklady se hradí z vlastních zdrojů.

S rozvojem kampusu PPV souvisí i výstavba nutné infrastruktury. Město Brno věnuje pozornost i tomuto areálu. Svědčí o tom letošní rozpočet, ve kterém je zahrnuta v kapitálových výdajích stavba mimoúrovňové křižovatky Hradecká-Purkyňova (s prodloužením tramvajové linky č. 13) ve výši 76,4 mil. Kč s dokončením v roce 2005 (celkem 224,8 mil. Kč) a rozšíření ulice Kolejni (8,4 mil. Kč) v letošním roce.

Rád využívám této příležitosti, abych popřál všem studentům a zaměstnancům VUT, všem čtenářům Událostí hodně osobní pohody a úspěchů v roce 2003.

Ing. Jaromír Pěničák,
kvestor VUT v Brně

For Summary see page 30

Myšlenky inspirující i provokující

Co vlastně označujeme jako vědu? Je to pro někoho nebezpečná posedlost? Pro jiného vznešené poznání? Pro dalšího zvědavé šťourání? Je spekulace fantazírování? Kde končí hra a začíná zahrávání? Jak v touze poznat neničit? Jak zvládnout moc a pocit, že jsme silní a dokážeme změnit chod světa? Patříte ke skeptikům, utopistům či katastrofistům? Jaká je naše schopnost sebereflexe? Odpovědi i další otázky přinesla přednáška Doc. Ing. Ivana M. Havla, CSc., PhD.: Věda mezi hraním a zahráváním.

Inspirací k přednášce bylo uvedení reprezentační dvoujazyčné publikace nakladatelství VUTIUM Myšlenky na zlomu tisíciletí/Thoughts for the New Millennium dne 5. prosince 2002 v novobarokní aule Centra VUT v Brně.

Do knihy přispěly svými úvahami o významu a poselství století minulého i zamyšlením, co lze očekávat ve století nadcházejícím, významné osobnosti s blízkým vztahem k Vysokému učení technickému v Brně.

Setkání se zúčastnili autoři příspěvků: Bedřich Velický, Anna Matalová, Jan Sedlák, Petr Piřha, Emanuel Ondráček, Milan Jelínek, Petr Vavřín, Jan Vrbka, Jiří Drahoš, Miroslav Punčochář a Marian Štrunc; autor fotografií Libor Teplý; výtvarnice knihy Eva Lufferová; překladatelka Kateřina Tlachová a sestavovatelé knihy: Alena Mizerová, Jan Sedlák a Petr Dub.

Přinášíme zkrácený výběr některých postřehů na téma vzniku knihy.

Profesor Jan Sedlák

„Naše setkání uvedl kaleidoskop fotografií Libora Teplého, které tvoří obrazový doprovod knihy. Měla trochu neobvyklý zrod. Na jaře roku 2000 v této aule přednášel Victor M. Fic o globalizaci, dějinách střední Evropy i o významu brněnské funkcionalistické architektury. Pan Libor Teplý byl natolik inspirován přednáškou, že přišel do nakladatelství VUTIA s nápadem, aby vydalo knihu, která prostřednictvím fotografií brněnské architektury a úvah zaznamená, co dalo dvacáté století světu, jak bude vypadat století nové, jak se srovná staré tisíciletí s předcházejícím. Dokonce už měl i některé fotografie hotové! Nastala situace, kterou novináři označují

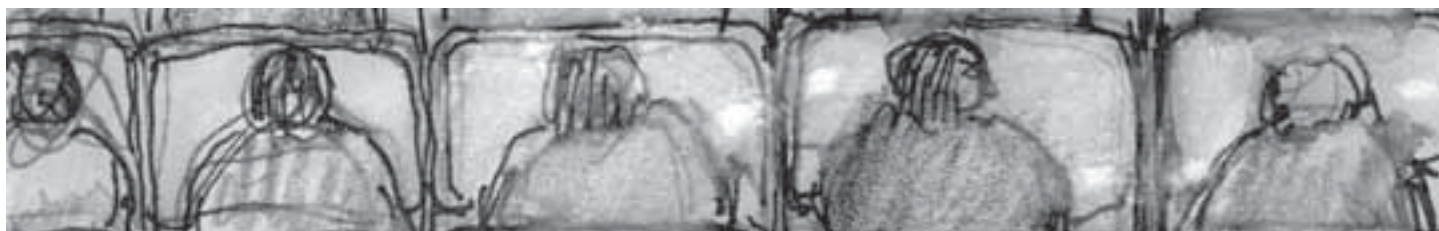
jako „psaní pod obraz“. Já jsem si v té souvislosti vzpomněl na historii, kdy někdy na začátku dvacátých let 20. století přišel do redakce brněnských Lidových novin malíř a kreslíř, a také vášnivý nimrod, Stanislav Lolek, se souborem kreseb liščí rodiny. Šéfredaktor Heidrich si tehdy zavolal Rudolfa Těsnohlídka a řekl mu: „Napište něco k těm obrázkům.“ Tak vznikly příběhy lišky Bystroušky, které vycházely v příloze Lidových novin. Četla je i služka Leoše Janáčka, která se při nich tak smála, že to přilákalo i Mistra, aby se zeptal, co to čte. Když se do příběhu začel, byl natolik zaujat, že v roce 1924 měla v Brně premiéru jeho opera Liška Bystrouška. Vzpomínka je snad takovým odkazem na vznik knihy Myšlenky na zlomu tisíciletí, která se váže velice úzce na Brno. Tím spíše, že si v přespříštím roce připomeneme v Brně velkým festivalem a konferencemi 150. výročí narození Leoše Janáčka, současně 100 let od světové premiéry Její pastorkyně a 80 let od premiéry Lišky Bystroušky.“

Profesor Milan Jelínek

„Cítil jsem se poctěn, když jsem se dostal do kolegia vědeckých pracovníků z jiných prostředí. Já jsem lingvista, který je přece jenom jistým způsobem stranou základních proudů ve společnosti. Ze společné práce si odnáším vlastně všechno, co se v těchto oborech děje. Zabývám se dějinami češtiny od Dobrovského do dnešní doby. Byly období,

kdy se zdálo, že budeme rustikálním jazykem, že se česky bude mluvit pouze na vesnici a že v podstatě ztratíme možnost vníkat náš jazyk do jiných oborů. Ukázalo se, že vývoj byl pro češtinu překvapivě příznivý. Ve třicátých letech 19. století vychází první svazek česko-německého slovníku, a když to srov-

náme s rokem 1935, kdy vyšel první svazek příručního slovníku, tak žasneme, co se stalo za jedno století. Byla v tom obrovská tvůrčí síla ne jednotlivců, ale národa. To mě přinutilo k zamýšlení, co s češtinou v době, kdy se zdá, že se v Evropě budou hýbat jazyky, že se bude hýbat komunikační systém. Přichází doba, kdy asi intelektuál nebude moci existovat bez dvoujazyčnosti. Podvojnost systémů nesporně znamená dvojitou terminologii. A teď vznikají otázky: Má cenu budovat českou terminologii pro obory, které jsou internacionální? Nemáme se spokojit s jedinou terminologií? A kterou? Anglickou? Nedávno jsem četl článek s názvem Zrušme češtinu. Původně jsem myslel, že jde o provokaci nebo žert. Nikoliv. Autor opravdu přemýšlí o tom, že nejlepší bude, když se všichni dáme na angličtinu. Je to samozřejmě nesmysl, protože jazyk nelze zrušit, on zanikne sám. Je však vidět, že tato otázka nastolena je. Evropa bude potřebovat univerzální komunikační prostředek a existuje nebezpečí, že si mateřský jazyk nezachová dostatek síly pro svou existenci.“

Profesor Petr Piňha

„Nevím, jestli dovedu polemizovat s těmi, kteří vidí společnost tak skvěle mladou, já postmodernu vidím spíše jako psychologii starce. Dlouho jsem nevěděl, jak ji mám definovat, až jsem na to konečně přišel – je to celospolečenský záchvat Alzheimerovy choroby. Všechno se rozpadá, nemůžeme pomoci sami sobě, ale hněvivě trváme na

svém. Postmodernu jsem pozoroval u řady starých lidí. Opravdu nevím, zda je ta společnost tak mladá. Ona vypadá často hrozně unaveně a staře.

Někdy se obávám toho, že se právě přes to zahrávání, a to dělají často filozofové určitého zaměření (a z druhé strany nás do toho tlačí různé komunikační technologie), dostáváme do situace, kdy si opravdu přestáváme rozumět, přičemž přirozený jazyk patří k základům každé komunity. Všechno ostatní jsme již totiž dokonale zpochybnili. I když ten jazyk ještě jakžtakž platí, děláme všechno proto, abychom se dobrali takového zahrávání, že si přestaneme rozumět.

Jsem setrvalým realistou, i když mne všichni označují za pesimistu. Myslím, že ta základní, primární lidská skutečnost, která má své pevné, byť nám neznámé zákony, které i když nejsou lineární, nejsou ani chaotické, má dostatek sil, aby přečkala jakoukoliv dobu třeštění. Možná budeme svědky nepříjemných nárazů na tuto skutečnost, v Bibli se tomu říká apokalypsa, ale nic jiného než tvrdý náraz na nezvratnost faktů nás nečeká.“

Profesor Emanuel Ondráček

„Změna století nebo tisíciletí vůbec nic neznamená, její datování totiž záleží jen na druhu kalendáře. Jinou věcí je, že lidé potřebují milníky, ke kterým musí něco udělat. Někdo staví mosty, někdo dělá něco jiného. Na postavení mostu peníze nemáme, ale jsme pyšní na to, co technika inženýrsky umí. O pýše však mluvil i docent Havel

v hodnocení dvacátých a třicátých let minulého století. Ono se totiž ukázalo, že už na začátku tohoto století pýcha vedla k první katastrofě. Titanik, inženýrské dílo, které se deklarovalo jako nepotopitelné. Samozřejmě se ukázalo, že pýcha je smrtelný hřích. Je ale potřeba říci i jinou věc. V minulém století se podařilo vyřešit dva paradoxy. První, že při navrhování inženýrských technických děl na začátku, kdy o věci nevíme vůbec nic, děláme nejzávažnější rozhodnutí. A čím víc toho víme, tím jsou rozhodnutí méně významná. V minulosti stál inženýr vždy před tímto paradoxem. Musel rozhodnout s minimálními znalostmi, až je měl, bylo už pozdě. Druhý paradox ukazuje genialitu lidskou. Že člověk svými naprosto minimálními technickými prostředky, právě svoji obrovskou tvůrčí činností, dokáže vytvářet velká díla. Právě výsledky vědy, techniky a inženýrství vedly k tomu, že dnes na začátku máme daleko více – modelujeme s pomocí výpočetní techniky, komunikujeme s celým světem, abychom zjistili, jak je to jinde. A k návrhu díla tak máme adekvátní nástroje.“

Zvláštní poděkování náleží redakci časopisu Vesmír, která poskytla pro návštěvníky bezplatné výtisky časopisu.

Začínající podnikatelé se mohou ucházet o místo v inkubátoru

Návštěvníci areálu VUT Pod Palackého vrchem si jistě všimli rychle pokračující výstavby nového objektu v prostoru mezi budovou C Fakulty strojního inženýrství a (plánovanou) smyčkou autobusu v blízkosti vodárny. Z prostředků VUT a grantu MPO tam vyrůstá inkubátor VUT. Bude přednostně určen zaměstnancům a studentům univerzity, kteří se rozhodnou využít své odborné vědomosti k tomu, aby začali podnikat.

Univerzita tak skutky naplňuje svůj záměr podpořit rozvoj hospodářství v regionu tím, že nabídne své odborné znalosti pro využití v průmyslu. Zkušenosti ze světa ukazují, že přenos výsledků vědy a výzkumu do průmyslu je nejefektivněji zprostředkovan právě malými pružnými firmami (spin-off) s vysokou vzdělanostní úrovní, schopnými na sebe vzít rizika spojená s používáním neověřených nových technologií.

Dvojpodlažní budova o celkové pronajimatelné ploše necelých 1000 sqm je převážně členěna do jednotlivých segmentů o ploše cca 20 sqm. Bude dále obsahovat výrobní prostory o celkové ploše cca 200 sqm, zasedací místnost, kuchyňku a sociální zařízení. Tržní roční nájemné se pohybuje kolem 2000 Kč/sqm. V současnosti se jedná s Magistrátem města Brna a Jihomoravským krajem o příspěvcích, které by umožnily zčásti dotovat nájem začínajících firem systémem obvyklým v jiných zemích (první rok podnikatel hradí 50, druhý rok 75 a třetí rok 90 procent nájemného). Kromě výhodného nájemného bude vedení inkubátoru poskytovat i podporu v administrativních a podnikatelských činnostech („sdílená“ sekretářka, možnost kopírování, faxování atd., a dále „mentoring“ – soustavně poskytované poradenské či jiné odborné služby za poplatky nižší než tržní). Kanceláře budou vybaveny standardním rozvodem Internetu. Pro začínající podnikatele bude uspořádán kurz podnikatelského minima.

Na umístění v inkubátoru není nárok. O přijetí či nepřijetí bude rozhodovat kvalita podnikatelského záměru. Protože málokdo ze zaměstnanců či studentů je schopen tento poměrně

složitý dokument připravit sám, jsme ochotni s jeho zpracováním pomoci. Vzhledem k tomu, že zahájení činnosti inkubátoru se plánuje na květen 2003, doporučujeme, aby se zájemci přihlásili co nejdříve – kapacita je omezená a zpracování jednoho takového plánu může trvat i několik týdnů. Není dosud dořešena otázka financování začínajících firem. O tom se povede diskuse nad konkrétními pasážemi podnikatelských záměrů.

Potenciální podnikatel by si měl hned na začátku uvědomit řadu věcí. Být podnikatelem není snadná cesta ke zbohatnutí – má celou řadu úskalí a záludností. Pro mnohé má ale osobní hodnotu být svým vlastním pánem. Nejprve je třeba si stanovit, s jakým produktem hodlám jít na trh. Bude to výrobek? Služba? Komu bude určen? Komu a čemu bude na trhu konkurovat? Jak vypadá možný vývoj výrobku a jak vypadá vývoj jeho trhu? S kým hodlám při podnikání spolupracovat? Podmínkou úspěchu nebývá ani tak kvalita nápadu jako spíše kompetence týmu, který bude podnikatelský záměr uskutečňovat: finančníci, ať již banky, fondy rizikového kapitálu či „podnikatelští andělé“, se ptají po zkušenostech vedení firmy hned na začátku. Tým musí být schopen poradit si nejen s technickými či technologickými problémy, ale i s marketingem, s finančními záležitostmi firmy a později s personalistikou. Kolik bude stát nezbytné vybavení? Kolik do něj mohu vložit vlastních či rodinných prostředků, případně prostředků přátel? Mám šanci získat bankovní úvěr (jinými slovy: mám čím ručit za takový úvěr)? Ochota vložit vlastní prostředky do podnikání výrazně ovlivňuje ochotu investorů podílet se na projektu.

Kontaktní osobou je Ing. Petr Holec, CSc., Kounicova 67a, Brno, tel.: 541144279, e-mail: holec@ro.vutbr.cz.

Uzávěrka 1. kola přihlášek je 31. ledna 2003.

Ing. Petr Holec, CSc.

SUMMARY:

Every visitor to the BUT Pod Palackého vrchem Campus will notice the rapid construction of a new facility between Building C of the Faculty of Mechanical Engineering and the (planned) bus loop next to the water works. The new BUT incubator that is being built there is funded by BUT and from a grant by the Ministry of Industries and Commerce. It is primarily designed for those university teachers and students who will decide to use their specialised knowledge for starting a business of their own.

First Tuesday Academic potřetí na VUT v Brně

First Tuesday CZ pořádá 11. února 2003 ve spolupráci s Regionální kontaktní organizací již třetí společný seminář v prostorách auly rektorátu VUT v Brně s názvem FT Academic. FT Academic je určen především studentům a pracovníkům vysokých škol se zájmem o transfer technologií a inovační podnikání. Představen má být mj. podnikatelský inkubátor VUT a možnosti zapojení do mezinárodních projektů tzv. 6. rámcového programu Evropské unie.

V návaznosti na regionální inovační strategii Jihomoravského kraje a vznikající Jihomoravské inovační centrum (JIC) otevírá First Tuesday CZ svoji infrastrukturu pro inkubaci a akceleraci technologických firem v regionu s možností jejich zapojení do globální sítě First Tuesday. Aktivní komunita firem v oblasti ICT představuje cluster o velikosti asi tisíc organizací a 4 000 registrovaných členů z celé ČR, přičemž vedle Prahy je druhým nejvýznamnějším centrem aktivit právě oblast Brna a JM kraje.

Cílem akcí FT Academic, které pořádá First Tuesday CZ s významnými univerzitami v ČR, je seznámit studenty a výzkumné pracovníky s možnostmi financování vědecko-výzkumných projektů, podpořit vývojové i komerční VŠ projekty a umožnit jejich zadavatelům a realizátorům přímý kontakt s úspěšnými podnikateli, investory a odborníky. Jak ukazují příklady z vyspělých trhů, zapojení studentů do komunit tohoto typu bývá výhodné pro ně samé, pro firmy (potenciální zdroj kvalifikované pracovní síly) i pro vysoké školy, neboť tím dochází k budování tolik potřebných (a u nás zatím chybějících) vazeb mezi průmyslem a akademickou půdou.

Vstup na akce je po předchozí online registraci bezplatný. Odpolední i večerní program naváže na již realizované diskuse a interview se zástupci českých vysokých škol, které mohou čtenáři najít na www.park.cz, a tematickou dvoustranu o spolupráci vysokých škol a ICT průmyslu v únorovém čísle měsíčníku e-biz.

European Technology Venturing Programme

V letech 1999–2001 uskutečnilo konsorcium čtyř evropských firem projekt FORUM podporovaný Evropskou komisí v rámci tzv. 5. rámcového programu. Projekt si kladl za cíl vyhledávat a profilovat perspektivní technologické firmy a následně jim napomáhat k nalezení potenciálních finančních investorů. Na pěti akcích, které se konaly postupně v Helsinkách, Berlíně, Nice, Miláně a Bruselu, se prezentovalo 200 vybraných společností z celé Evropy a zámoří. Celkový objem následných investic do těchto firem činil přes 160 mil. EUR.

Na jaře 2002 se ke společné iniciativě připojilo First Tuesday CZ, aby společně se zahraničními partnery zahájilo navazující projekt TECHFORUM, který již zahrnuje také trhy střední a východní Evropy. Jeho cílem je monitorovat evropskou scénu technologických firem a vybírat perspektivní projekty a podnikatele pro jejich setkání se zkušenými profesionály na prestižních akcích European Investment Forum (EIF), kde mohou získat kapitál, nové partnery, zákazníky a kontakty. First Tuesday CZ je koordinátorem projektu pro oblast střední a východní Evropy.

Ing. Vlastimil Veselý

First Tuesday

First Tuesday je globální podnikatelská síť, která působí v desítkách světových metropolí se zaměřením na využití nových technologií a podnikání s nimi v prostředí informační ekonomiky. Buduje a rozvíjí komunitu talentovaných osobností v oblasti informačních a komunikačních technologií a snaží se být důvěryhodným zdrojem informací, kontaktů a know-how pro podnikatele, manažery, investory, zástupce médií a poskytovatele služeb.

Nejznámějšími aktivitami jsou pravidelná neformální setkání, vedle kterých jsou pořádány odborné semináře, konference a podnikatelské bootcampy, zaměřené na oblasti elektronického obchodu, mobilních aplikací, informační bezpečnosti, lidských zdrojů, aplikace výsledků vědy a výzkumu apod.

Český uzel First Tuesday zahájil působení v Praze v září 1999, o rok později se aktivity rozšířily do Brna. V současné době čítá jeho komunita téměř 4 000 aktivních registrovaných členů.

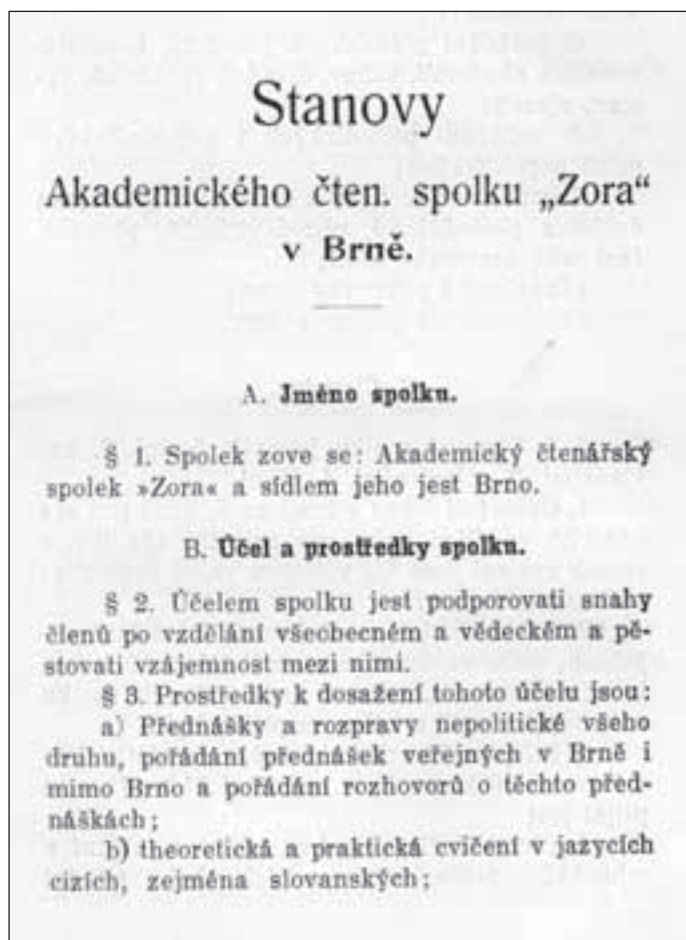
SUMMARY:

In co-operation with the Regional Contact Organization, First Tuesday CZ organizes a third joint seminar in the BUT Centre on 11th February 2003, this time entitled FT Academic. FT Academic is intended mostly for university students and teachers interested in technology transfer and innovative business. The agenda includes a presentation of the BUT business incubator and opportunities of participation in the 6th EU Framework Programme.

Z archivu VUT v Brně: Akademický čtenářský spolek Zora

K životu na akademické půdě nepatří pouze studium a věda, ale také společenský život a navazování osobních kontaktů při různých zájmových aktivitách či kulturních a vzdělávacích akcích. Jak vypadal takový společenský a kulturní život při české technice v Brně v prvních dvaceti letech po založení této vysoké školy, si můžeme zkusit představit na příkladu Akademického čtenářského spolku Zora.

Nejprve několik slov k situaci, do které se česká technika zrodila. V druhé polovině devatenáctého století a zejména pak od konce šedesátých let, v souvislosti s politickými změnami v rakousko-uherském soustátí směrem k demokratickému ústavnímu zřízení, došlo k rozvoji činnosti různých spolků, ve kterých se lidé sdružovali nejen podle svých zájmů, ale také podle národnostního, resp. jazykového hlediska i podle politického zaměření. Bylo skutečně velkým pokrokem, že se lidé tehdy mohli svobodně organizovat do nejrůznějších spolků a jejich prostřednictvím se aktivně účastnit veřejného života.

Stanovy spolku Zora z roku 1908

Do bohatého spolkového života se samozřejmě zapojovali také studenti a učitelé české techniky v Brně ihned po jejím založení v roce 1899. Již před jejím založením ovšem existovaly v Brně studentské spolky posluchačů německé techniky. Stejně jako celá společnost byly tehdy spolky rozděleny podle národnosti na české a německé. Nejvýznamnějším spolkem českých studentů německé techniky byl *Akademický čtenářský spolek Zora*. Byl to vlastně studentský klub, organizovaný na národnostním principu, jak to bylo na konci 19. a na počátku 20. století obvyklé. Založili ho roku 1866 abiturienti olomoucké reálky studující na brněnské technice, původně jako *Slovanský zpěvácký spolek techniků brněnských*. Ustavující schůze, které se zúčastnilo 30 techniků, se konala 7. prosince 1866. Brzy však spolek rozšířil svoji činnost také na vedení knihovny a čítárny, dále také na pořádání různých přednášek a jiných kulturních a osvětových akcí. Označení Zora nesl spolek od roku 1868, údajně podle stejnojmenných spolků srbských a ruských studentů ve Vídni. Od roku 1871 měl spolek nové stanovy a název byl změněn na *Akademický čtenářský spolek Zora*.

Členů Zory nebylo zpočátku mnoho, podle údaje v Památku České vysoké školy technické z r. 1911 měla Zora před založením české techniky pouze 14–20 členů. K jejímu rozkvětu došlo poté, co její řady rozšířili posluchači nové české techniky. Na toto období vzpomíná jeden z prvních absolventů české techniky Ing. Dr. Alois Tichý v časopise *Technik* z roku 1936 (ročník V., 1935/36, s. 124–125) takto:

„Sídlo Zory bylo v Besedním domě, pod touž střešou se Čtenářským spolkem a Sokolem, kamž český technik měl rovněž otevřený přístup. S radostí vzpomínám všestranně vlídného přijetí, které se nám, prvním posluchačům české techniky brněnské, nabízel ochotně a se všech stran.“

Tehdy Zora se starala úspěšně o povznesení studentského života, který tehdy oficiálně reprezentovala jako spolek, těšící se nejlepší pověsti ve všech vrstvách českého obyvatelstva v Brně.“

Na počátku druhého desetiletí 20. století měla už Zora 150–170 činných členů, spolková knihovna měla dva tisíce svazků a byla pravidelně doplňována o nové knihy a časopisy, především odborné, ale také zábavné. Spolek také organizoval různé kon-

Besední dům v Brně – centrum spolkové, kulturní a tělovýchovné činnosti českých akademiků

certy, věnečky, zábavy, divadelní představení, výstavy a sjezdy, vydával spisy politické i nepolitické a podle stanov z r. 1907 mohl také zřizovat k zajištění svých aktivit „vzdělávací kroužky a odbory zábavné (jako družstvo přednáškové, přírodovědecké, pěvecké, šachovní, šermířské atd.)“.

V již zmíněném Památku ČVŠT z r. 1911 je o činnosti Zory dále napsáno:

„Hudbu a zpěv přestala Zora pěstovati od let sedmdesátých. Nyní jsou zoristé-pěvci činní ve Filharmonické besedě. Oblíbený věneček slovanského studentstva v Brně pořádá každoročně zábavní odbor spolku, jenž zavedl též akademické taneční hodiny; v létě pořádá odbor vycházky. V Zoře je čilý odbor šachový a každoročně je v Zoře zařízena informační a ubytovací kancelář na sdělení potřebných rad kolegům.“

Členy Zory ovšem nebyli pouze studenti, ale podle stanov jimi mohli být také absolventi školy tři roky poté, co ukončili studium, pokud již za studií byli členy Zory, a také docenti a asistenti vysoké školy technické. Čestnými členy byli např. první starosta spolku Alois Křížek, Prof. František Tišler z Prahy, knihkupec Joža Barvič a Dr. Václav hrabě z Kaunic. Kromě vzdělávací činnosti, tj. pořádání přednášek a besed, výuky cizích,

zejména slovanských jazyků a provozování knihovny a čítárny, věnovala se Zora stále více pořádání různých kulturních akcí, jako byly večírky, věnečky, koncerty, divadelní představení, akademie, výstavy a podobně, které pořádala často společně se Spolkem posluchačů inženýrství a spolkem na podporu studentů Hlávka. Cílem těchto kulturních akcí bylo získat finanční prostředky na podporu českých studentů.

Podobnou náplň činnosti jako Zora, zejména v oblasti vzdělávání a utváření a udržování osobních kontaktů mezi studenty i vyučujícími na české technice, měl také Spolek posluchačů inženýrství na C. k. české vysoké škole technické v Brně (od r. 1919 Spolek posluchačů na České vysoké škole technické v Brně), který byl založen roku 1901. Byla to stavovská organizace, jejímiž členy byli i profesori české techniky.

Veškerá spolková činnost byla přerušena během 1. světové války. Po válce byla činnost spolků včetně Zory obnovena, avšak po vzniku Československa ztratil na významu původně hlavní cíl spolku, totiž podpora českého jazyka, kultury a vzdělanosti proti německému útlaku. A tak již roku 1920 přestala Zora existovat jako samostatný spolek, neboť byla připojena ke Spolku posluchačů České vysoké školy technické v Brně jako jeho kulturní a společenský odbor.

Čtenářské spolky, jako byla Zora, měly ve 2. polovině 19. a v 1. polovině 20. století velký společenský význam. Lidé se zde scházeli, diskutovali o různých společenských problémech, studovali nejnovější literaturu a zejména noviny a časopisy. S určitou mírou nadsázky lze říci, že to byla zároveň kulturní a společenská centra, knihovny a internetové kavárny, či přímo Internet tehdejší doby. Díky této své úloze přispěly zmiňované spolky významně k rozvoji české kultury a vzdělanosti.

Mgr. Magdalena Čoupková,
archiv VUT v Brně

SUMMARY:

Academic life does not involve only study and science but also social events and establishing friendships on various cultural and educational occasions or when pursuing common interests. What did such social and cultural events look like during the first twenty years of this university? A closer look at the Zora Academic Readers' Club could give you a clue.

Významné osobnosti historie VUT v Brně – rektori

Pokračujeme v rubrice, v níž postupně představíme osobnosti, které na brněnské technice působily v její více než stoleté historii a zasloužily se významně o rozvoj nejstarší české vysoké školy na Moravě. Pohled do historie otevírá cyklus o rektorech. Od roku 1900 až do počátku padesátých let 20. století se volba rektora konala každoročně na schůzi profesorského sboru. Před volbou akademických funkcionářů na studijní rok 1920/1921 bylo dohodnuto, že rektori již nebudou voleni podle služebního stáří, nýbrž střídavě z jednotlivých odborů.

Prof. arch. Josef Bertl, Dr. h. c.

Josef Bertl se narodil 6. ledna 1866 v Soběslavi. Po ukončení studií byl v letech 1889–1893 asistentem pozemního stavitelství na České vysoké škole technické v Praze a poté devět let vedoucím architektem stavební kanceláře firmy V. Nekvasil, která později prováděla výstavbu nových budov brněnské české techniky.

V roce 1901 bylo na české technice v Brně zřízeno pět nových profesur, mezi nimi stolice pozemního stavitelství. Z řady uchazečů byl řádným profesorem této stolice jmenován dne 29. listopadu 1901 architekt Josef Bertl. V Brně se profesor Bertl zcela zapojil do života školy. Společně s profesorem Ursínym vypracoval stavební program a generální projekt na novostavbu české techniky v pavilonovém systému. Ve studijním roce 1902/1903 byl děkanem odboru stavebního inženýrství a v roce 1904/1905 rektorem školy. Po čtyřletém působení na brněnské technice přechází Josef Bertl v roce 1905 jako řádný profesor pozemního stavitelství a nauky o stavebním materiálu na Českou vysokou školu technickou do Prahy. Je autorem projektů mnoha staveb pro průmysl pivovarský, cukrovarský, obytných domů, vil, zahradních čtvrtí, lázeňských objektů např. v Poděbradech atd. Pražská technika udělila v roce 1935 profesorovi Bertlovi čestný doktorát technických věd. Zemřel dne 30. května 1955 v Praze.

Prof. Ing. Zdeněk Elger

Zdeněk Elger se narodil 30. října 1871 v Novém Strašecí. V roce 1888 absolvoval s výborným prospěchem reálku v Hradci Králové, v roce 1893 ukončil studium vykonáním druhé státní zkoušky na odboru strojního inženýrství ČVŠT v Praze. Poté byl ihned přijat do strojírny Märky, Bromovský a Schultz v Hradci Králové. V roce 1899 se stal šéfinženýrem a ředitelem závodu v Adamově, kde se vyrábělo zařízení pro cukrovary, pivovary, vodárny a chladičské zařízení.

O dva roky později byl Zdeněk Elger jmenován řádným profesorem obecné a teoretické nauky o strojích na české technice v Brně. V roce 1911 při příležitosti otevření nových budov techniky na Veveří ulici mohl návštěvníkům předvést poměrně dobře vybavenou strojní laboratoř, kterou až do svého odchodu doplňoval a zařizoval – pokud dotace dovolily – nejmodernějšími měřicími a kontrolními přístroji a novými zkušebními stanicemi. Šlo např. o zkušebnu paliv pevných, kapalných a plyných, která byla první svého druhu na strojním odboru vysoké školy v republice. Profesor Elger byl čtyřikrát děkanem odboru strojního inženýrství a ve studijním roce 1905/1906 zastával funkci rektora. V roce 1937 po jednorozhodnutí zdravotní dovolené Zdeněk Elger školu pro nemoc opustil. Zemřel 15. prosince 1940 v Brně.

PhDr. Renata Krejčí, archiv VUT v Brně

Otevření Poradenského centra

Centrum vzdělávání a poradenství (CEVAPO) pod záštitou rektora VUT Prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., otevřelo 17. prosince v budově FaVU na Údolní 19 v Brně oficiálně Poradenské centrum pro studenty VUT. Jeho cílem je vytvořit komplexní poradenské a informační zázemí především pro studenty a absolventy VUT, ale bude poskytovat své služby i zájemcům z dalších brněnských škol a také pro veřejnost.

„Podobná centra jsou v zahraničí běžným standardem a začínají působit i na některých našich vysokých školách. Věříme, že si získáme důvěru našich klientů, kterým nabízíme komplexní služby a zároveň garantujeme osobní přístup, diskrétnost a plné zachování anonymity v osobních záležitostech, profesionalitu a také možnost navázání dlouhodobější spolupráce,“ uvedla vedoucí Poradenského centra Mgr. Anna Lukáčová.

Služby centra, které mohou zájemci využívat již od října loňského roku, zahrnují kromě studijního poradenství:

- psychologické poradenství
- sociálně-právní poradenství
- poradenství pro zdravotně postižené studenty
- duchovní poradenství
- profesní poradenství

Poradenské centrum bude především připraveno na návštěvy studentů, kteří potřebují poradit, nasměrovat či vyřešit problémy týkající se studia, jeho výběru i samotného průběhu, ale také nalézt podporu při řešení osobních, rodinných či právních problémů. Své dotazy mohou na adresu poradna@cvp.vutbr.cz

Otevření centra se zúčastnili zástupci ostatních fakult VUT v Brně

Pracovní tým poradců vede Mgr. Anna Lukáčová

anonymně zasílat i studenti, kteří se neosmělí přijít osobně. Do tří dnů na ně odpoví profesionální psycholog.

Atraktivní nabídka je připravena pro studenty, ale i budoucí absolventy, kterým chce centrum pomoci při plánování kariéry či hledání vhodného pracovního uplatnění. Pro zájemce je připravena možnost registrace v databázi pracovních příležitostí přístupné přes webové stránky CEVAPO. V databázi studenti mohou uvést své požadavky a během krátké doby si také vybírat z nabídek potenciálních zaměstnavatelů.

Poradenské centrum chce oslovit především současné studenty a budoucí absolventy VUT v Brně, uchazeče a zájemce o studium, potenciální zahraniční studenty, střední školy, jejich poradenské pracovníky, úřady práce, zaměstnavatele a další organizace.

Převážně mladý tým stálých i externích pracovníků tvoří studijní poradce, profesionální psycholog, poradce pro zdravotně postižené studenty, právník, teolog a personalista.

Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

The Centre of Education and Counselling (CEACO), under the auspices of Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., Rector of BUT, officially opened a Counselling Centre for BUT Students on the premises of BUT Faculty of Fine Arts at Údolní 19, Brno on 17th December. Its objective is to create a comprehensive and information background mostly for the present and former BUT students. However, the centre will also provide its services for students from other Brno universities and for the wider public.

Rétorice se daří i mezi techniky

V soutěži zvítězil Miloš Drlík z Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií

V dnešní době neobvyklou a pro někoho na univerzitě převážně technického zaměření možná až trochu nepatřičnou soutěž připravila pro studenty VUT v Brně jeho Fakulta podnikatelská. Patnáctka odvážlivců, mezi nimi čtyři dívky, se 5. prosince odpoledne utkala na půdě této fakulty v umění řečnit.

„Technika a rétorika k sobě mají blížeji, než by se na první pohled mohlo zdát. Vždyť k čemu by byla technicko sebeobjevnější myšlenka, kdyby ji neuměl poutavě objasnit a prosadit,“ je přesvědčen jeden z organizátorů soutěže ThMgr. Milan Klapetek. Byl to právě on, kdo stál u zrodu soutěže v rétorice na elektrotechnické fakultě před osmi lety. Letos poprvé se jí mohli zúčastnit i posluchači z ostatních fakult VUT.

V anonymním klání (soutěžící předstupovali před porotu pouze s přiděleným číslem) mohli nadějní rétoři hovořit na libovolné téma. Jejich projev se však musel vejít do deseti minut. Porota, složená ze zástupců studentů a akademické obce, si tak mohla vyslechnout pečlivě připravené řeči z oblasti informatiky, ekonomiky, práva, politologie, vědy, umění nebo duchovního života. Ve velmi obtížném rozhodování porotci označili za nejlepší řeč na téma Kouzla a úskalí počítačových her, kterou přednesl Miloš Drlík z Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií.

„Úroveň soutěžících porotu mile překvapila. Bylo vidět, že se všichni pečlivě připravovali a přednesené projevy byly skutečně řečnicko kultivované. Dalo by se ovšem upozornit na ně-

teré jazykové prohřešky proti češtině, což byla u některých účastníků ta zbytečná piha na kráse jejich řeči. Myslím, že rozšíření soutěže z elektrotechnické fakulty na celé VUT byl dobrý krok, protože tak má možnost projevit své schopnosti větší okruh studentů,“ řekl Milan Klapetek.

„Rétorice se vždy daří v dobách, kdy se daří svobodě slova. Bez možnosti svobodného vyjadřování se nemůže rozvíjet ani toto umění. To, že se na VUT vyučuje rétorika, je samozřejmě odrazem společenské atmosféry a také důkazem toho, že na naší univerzitě panuje akademická svoboda a studenti mají možnost vyjadřovat se k nejrůznějším otázkám. Byli jsme toho svědky i v soutěži, kdy projevy studentů obsáhly opravdu širokou škálu od témat náboženských až po specifickou interpretaci filozofie,“ zhodnotila význam soutěže proděkanka pořadající fakulty RNDr. Anna Putnová, PhD., MBA.

Vítězi soutěže Miloši Drlíkovi Události položily několik otázek:

U: Proč jste se do soutěže přihlásil?

„Před nedávnem jsem měl menší havárii ve vypůjčeném autě. Oprava značně zamíchala mým studentským rozpočtem, a proto jsem se rozhodl, že to zkusím v soutěži, kde byla možnost získání peněžní odměny. I když svou roli do určité míry sehrála i touha zjistit, jak na tom jsem v tomto oboru, hlavní motivací byly finanční důvody.“

U: Jak dlouho jste se připravoval?

„To se těžko počítá. Odhaduji, že přípravě své řeči i s prepisováním jsem věnoval asi deset hodin. Samozřejmě že to člověku neustále vězí v hlavě, hlavně ty poslední dny před soutěží.“

U: Jak hodnotíte svůj výkon? Podařilo se vám uplatnit všechno, co jste si připravil?

„Je to tak na devadesát procent. V určitém okamžiku jsem měl okno a souhrn informací jsem zhruba v polovině řeči prohodil. Tím se celkový dojem asi trochu oslabil. Ale hlavní je, že to nakonec dobře dopadlo.“

Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

For Summary see page 30.

Mařena architektů 2002

Každoroční podzimní akce studentů architektury, při níž probíhá „křest prvků“, se konala tradičně koncem listopadu 2002. Nesla se ve znamení zedníků, míchaček, koleček, malty a dalších stavebních propriet – možná ani ne tak proto, že jde o budoucí architektky, ale proto, že historická budova školy byla v zimním semestru opravována a stala se tak velkým stavenišťem.

Autentický popis křtu studenta architektury

„Když padlo čtvrtý pivo, najednou nás TAM vpustili. Šel jsem a přelézal železo, vtom někdo hází shora plnotučnou... Zatmění. Jdu dál a mouka na palici, pomalu vidím těch několik set

lidí a – sednu si zase do mouky, pokřtěn podepisuji a stírám polotučnou z obličejů.“

Vstupovali jsme do akce „Mařena“ s velkými obavami. Vybarvili jsme se neprůstřednými obleky a s nastavenou tváří jsme proběhli všemi nástrahami. Vyzkoušeli jsme všechny bary, ocenili jsme rozporuplně výkony amatérských kapel.

A nakonec? Konec večera se nám ztrácí v mlze.

A příští rok zase, škoda jen, že Mařena bývá jen jednou do roka.

Text a fotografie Zdeněk Severa

For Summary see page 30.

Informace

In memoriam JUDr. Radoslava Vaníčka († 10. 1. 2002)

I za totality působily na VUT v Brně mimořádné osobnosti. Patřil mezi ně i JUDr. Radoslav Vaníček (1910–2002), který na VUT přednášel v letech 1959–1978. Byl jedním z nemnoha českých žáků sociologa a politologa Harol-
da J. Laskiho a patrně jediným Čechoslovákem, jenž se opakova-
ně setkal s proslulým analytickým psychologem Carlem Gusta-

vem Jungem. Jeho psychologickou typologii později tvůrčím způsobem aplikoval na osobnost Karla Marxe.

Dr. Vaníček vystudoval českou reálku v Lipníku nad Bečvou, maturitu si doplnil zkouškou z latiny na gymnáziu v Hustopečích. Na Masarykově univerzitě v Brně navštěvoval přednášky na fakultě lékařské a filozofické a právnické. Nakonec se rozhodl pro fakultu právnickou, na níž v meziválečné době přednášeli nejvýznamnější představitelé naší právní vědy – Karel Engliš, František Weyr aj. Z ostatních profesorů na něj měli vliv klasický filolog František Novotný a sociolog Inocenc Arnošt Bláha. Od studií se Dr. Vaníček věnoval aktivně sportu. Závodil v lehké atletice, reprezentoval ČSR i v zahraničí. Horolezectví a vysokohorskou turistiku pěstoval do vysokého věku.

Za války se účastnil protinacistického odboje. Po osvobození se podílel na přípravných pracích pro Československou společnost pro Spojené národy. Koncem čtyřicátých let získal stipendium ke studiu u H. J. Laskiho. Politické změny po únoru 1948 jej přinutily k návratu. Při loučení s H. J. Laskim si předsevzal, že podrobí kritickému rozboru marxismus a společenskou realitu v SSSR i v tzv. lidových demokraciích. To se mu podařilo splnit jen z části: V rozsáhlé samizdatové práci *Od Marxovy dialektiky ke komunistické despotii* (1950–1951), za jejíž autorství mohl zaplatit vězením nebo i životem, předvídatě dovedl: „Marxův filosofický fragment komunismu se ničí postupně sám, podléháje vlastnímu rozkladu, jako každý neúplný, a proto života neschopný organismus hynoucí nedostatkem částí k životu nezbytných.“

Dr. Vaníček na VUT přednášel v rámci právního vzdělávání tematiku financování průmyslových podniků, ochrany průmyslových práv, patentního práva, řízení a ekonomiky zahraničního obchodu a zejména financí. Byl oblíben pro osobní noblesu, ušlechtilé vystupování, názorovou otevřenost a snahu zprostředkovat solidní poznání i v dobách ideologické strnulosti. Udržoval si do vysokého věku svěžest ducha. Za zásluhy byl ke svým devadesátinám jmenován čestným členem České společnosti pro analytickou psychologii.

Karel Plocek

Poděkování za spolupráci

Rektor VUT v Brně Prof. Jan Vrbka obdržel v prosinci děkovní dopis představitelů a. s. ATEKO Hradec Králové:

Vážený pane profesore,
dovoluji Vám, abychom Vám co nejsrdečněji poděkovali za příkladnou spolupráci Vaší vysoké školy a zvláště pak Energetického ústavu – odboru tepelných a jaderných energetických zařízení FSI na projektu „BIOFLUID – zařízení na výrobu energoplynu zplynováním tříděného průmyslového odpadu“.

Výsledkem této spolupráce je i ocenění výše uvedeného projektu Zlatou medailí na Mezinárodním strojírenském veletrhu 2002 v Brně s posudkem:

Exponát představuje ojedinělou, provozně ověřenou technologii výroby energoplynu z odpadů. Je ukázkou vývoje moderních energetických zdrojů, směřujícího k racionalismu využívání všech zdrojů energie způsobem přátelským k životnímu prostředí. Vyvinutá technologie je výsledkem spolupráce výrobce s univerzitními pracovišti v České republice.

Těšíme se na další pokračování a rozvíjení našeho společného výzkumu a aplikaci získaných poznatků v praxi.

S pozdravem a přáním všeho nejlepšího v novém roce

Ing. Miroslav Buriánek
ředitel ATEKO, a. s.

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

Fenomén Vorarlberg

Fakulta architektury VUT v Brně a časopis ERA 21 ve spolupráci s Vorarlberger Architektur Institut a rakouským kulturním fórem v Praze uspořádaly minulý měsíc v Centru VUT v Brně výstavu s názvem Vorarlberger Hypo-Bauherenpreis 2001. Výstava mapovala na třiceti panelech a prostřednictvím osmi modelů specifický fenomén architektury rakouského regionu Vorarlberg.

Dne 29. listopadu v aule Centra VUT vystoupil se svou přednáškou jeden z nejzajímavějších představitelů vorarlberského fenoménu, architekt Anton Nachbaur-Sturm. Druhý avizovaný přednášející, Andreas Cukrowicz, bohužel nedorazil kvůli velké pracovní zaneprázdněnosti. Anton Nachbaur-Sturm nejprve objasnil specifickou situaci architektury v rakouské spolkové zemi Vorarlberg – lokální stavební tradici i vlivy formující její současnou podobu. Poté představil tři realizace vlastního atelieru CUKROWICZ/NACHBAUR. Se ctí si oba autoři poradili s netypickou zakázkou obce Hittisau, když ve dvoupodlažní budově elegantně skloubili hasičskou zbrojnicí reprezentující technický svět a kulturní dům hlásící se k tradiční dřevěné sta-

vební kultuře. V případě Bydlení pro duševně a tělesně postižené v Gisingenu přesvědčili architekti zadavatele, aby realizace byla maximálně otevřena vnějšímu světu. Centrála Červeného kříže Vorarlberg ve Feldkirchu měla být umístěna v oblasti s rozříštěnou zástavbou, proto autoři ve svém projektu vycházeli z filozofie zadavatele. Červený kříž se promítl do půdorysu a celkové řešení se hlásí k důsledné neutralitě a všudypřítomnosti této organizace. Přednáška byla bohatě dokumentována promítanými diapositivy.

Ing. arch. Tomáš Prokůpek

Seminář o „inteligentních budovách“

Pracovník přijíždí k bráně závodu, otevírá si bezdotykovou kartou. Systém inteligentní budovy automaticky zaznamená jeho vstup, aktivuje nastavení světel a teploty v jeho kanceláři a v ostatních pro něho registrovaných prostorách. Při jeho odchodu se nastavení světel a teploty opět tlumí. Inteligentní budova má systémy pro zajištění včasné údržby, pro zajištění ostrahy areálu před narušiteli, pro ochranu zdraví zaměstnanců při rizikové práci i pro případ havarijních situací. Všechny slouží k optimálnímu řízení podniku a tím i k ekonomickým úsporám, což se stane v 21. století naprostou nevyhnutelností.

VUT v Brně uspořádalo 11. prosince pro své zaměstnance, kteří se touto problematikou v rámci své činnosti zabývají, seminář věnovaný možnostem, které v současnosti technologie inteligentní budovy dosahují. Jeho součástí byla prezentace čtyř špičkových firem, které v této oblasti u nás působí.

„Zatím se vybírá vhodná technologie a stanovuje se koncepce pro VUT. V oblasti komunikační infrastruktury máme již vybudovány a používají se některé standardy. Myslím tím standardy při realizaci strukturovaných kabeláží, poskytování telefonních služeb apod. Nastala doba, kdy by VUT mělo mít standardy nebo nějaká doporučení v oblasti projekční a realizační ve výstavbě a rekonstrukci budov. V poslední době se realizovala v tomto směru výstavba posluchárenského komplexu FIT na Božetěchově ulici. Připravují se další objekty – technologický inkubátor nebo Integrovaný objekt Kolejní 2, ve kterých již tyto technologie inteligentní budovy budou promítnuty. To, co bylo realizováno na Božetěchově, by se v budoucnu mělo stát standardem i pro ostatní budovy VUT,“ uvedl jeden z organizátorů semináře Ing. Stanislav Smolík.

(mau)

Krátce

Prezident Václav Havel navštívil Brno

Zřejmě poslední služební cesta Václava Havla ve funkci prezidenta České republiky vedla do Brna. V hotelu International prezident poobědval s představiteli nejvyšších brněnských ústavních institucí a dalších úřadů a poděkoval jim za jejich práci. Václav Havel se setkal i s hejtmanem Jihomoravského kraje Stanislavem Juránkem a brněnským primátorem Petrem Duchoněm. Poslední prezidentovou zastávkou bylo Divadlo Husa na provázku. Před 13 lety, kdy přijel do Brna poprvé jako prezident, se byl Václav Havel podívat na jeho výstavbu. Teď již mohl posedět a vypít pivo v divadelní hospůdce ve společnosti svého bývalého poradce a ředitele divadla Petra Oslzlého, herců Boleslava Polívky a Jiřího Pechy a dalších brněnských přátel.

mau, foto Michaela Dvořáková

Multimediální podpora výuky

Příprava kvalitního multimediálního výukového materiálu není snadnou záležitostí. Taková práce vyžaduje aktivní spolupráci řady odborníků s různou, většinou velmi odlišnou specializací. Ne všem těmto specialistům je vlastní práce s výpočetní a audio

a videotechnikou. Proto Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze uspořádala seminář s názvem „**Multimediální podpora výuky**“. Hlavní náplň tohoto semináře zajišťovala skupina pracovníků vysokých škol spolupracujících v rámci projektů CESNET na multimediálních přenosech. Záměrem semináře bylo seznámit akademické pracovníky UK s problematikou využití moderních informačních a telekomunikačních technologií při přípravě výukových materiálů. Byla prezentována řada ukázek ze společných prací VFU Brno, PřF UK Praha, VUT v Brně a MZLU Brno. Cílem prezentací bylo představit dosavadní tvorbu, zhodnotit její úroveň a iniciovat další spolupráci, např. vytvářením nových pracovních týmů v rámci vysokých škol. To by mělo rozšířit možnosti efektivní tvorby nových pořadů. Seminář byl natáčen a jednotlivé prezentace jsou pro zájemce dostupné na webových stránkách VFU Brno a CESNET, z. s. p. o.

Ing. Vítězslav Křivánek, Ing. K. Zatloukal

Medaile profesoru Jiřímu Vaverkovi

Profesoru Jiřímu Vaverkovi z Fakulty architektury VUT v Brně byla 29. listopadu 2002 udělena pamětní medaile za účast a dlouhodobé působení ve Vědecké radě Fakulty stavební Vysoké školy báňské – Technické univerzity v Ostravě. Prof. Ing. Jiří Vaverka, DrSc., na brněnské Fakultě architektury vede Ústav techniky staveb, v roce 2001 mu byla udělena Cena města Brna v kategorii technický pokrok.

Úspěšní judisté

Judistický oddíl VSK Technika Brno se zúčastnil Akademického mistrovství České republiky družstev v judo, které se konalo 2.–3. prosince 2002 v Plzni. Ze šesti družstev mužů obsadili naši borci druhé místo a naše děvčata získala dokonce titul akademických mistryň České republiky. Antonín Bezunk (FSI) a Martin Šindelka (FEKT) byli navíc vyhlášeni nejtechničtějšími účastníky soutěže.

Doc. Dr. Miroslav Ondráček, CSc.,
vedoucí oddílu JUDO VSK Technika Brno

Sportovci se bavili na plese, ale i na předvánočních závodech

Tradičně první ples sezony uspořádali na VUT v Brně sportovci. Uskutečnil se 7. prosince v brněnském hotelu Kozák na Horově ulici a jeho součástí bylo i vyhlášení nejlepších sportovců naší univerzity a exhibiční vystoupení. Seznam oceněných, kteří získali i mimořádná studijní stipendia, přineseme v příštím čísle Událostí. Sportovci VUT v Brně prokazovali v předvánočních dnech svou zdatnost nejen na tanečním parketu, ale i na několika závodech. Vzhledem k nedostatku místa přinášíme informace alespoň o dvou z nich.

Mikulášská AquaViva 2002

Třetí ročník plaveckých závodů pro neregistrované plavce z řad studentů a zaměstnanců brněnských vysokých škol uspořádalo ve středu 4. prosince 2002 v bazénu Tesly na Lesné Centrum sportovních aktivit (CESA) VUT v Brně. Tyto závody jsou specifické tím, že zde nejde o překonávání rekordů, ale každý plavec se snaží zaplavat podle svých možností. V Brně se v rámci tělesné výchovy věnuje plavání několik stovek plavců, takže o sportovce nebyla ani tentokrát nouze – zúčastnilo se téměř 100 plavců, jejichž úsilí sledovalo asi 50 diváků. Jako milé zpestření závodů jsme i letos rádi přivítali několik členů školních reprezentačních družstev, kteří svým výkonem připomněli nám všem, že se ještě máme co učit. A odměna pro vítěze? Jako obvykle upekla ředitelka závodů PaedDr. Eva Vykypělová skvělé perníčky pro nejlepší, pro všechny pak byly připraveny diplomy. Vítězství v hlavním závodě na 50 metrů volným způsobem obhájil Richard Bořuta a vítězkou ženské části se stala Kristina Schäfe-

rová, oba z Fakulty stavební VUT v Brně. Komplettní výsledky jsou na internetové adrese <http://www.feec.vutbr.cz/UBMI/aq/>.

Petr Dub

Boulder Cup Vertical 2002

Ve sportovní hale Boulder centra VUT v Brně se 30. listopadu uskutečnil 2. ročník lezeckého závodu v boulderingu pro členy horolezeckého oddílu Vertical a zvané hosty. Boulder Cup je lezecký závod, který je součástí vyústění organizace sportovní činnosti CESA – Centra sportovních aktivit VUT v Brně. Jde o ukázkou práce jednoho ze sportovních oddílů Vysokoškolského sportovního klubu, horolezeckého oddílu Vertical. Od otevření Boulder centra v listopadu 2001 je tento závod příležitostí pro předvánoční setkání členů HO Vertical.

Závod je pořádán a organizován vedením oddílu za vydatné pomoci předních českých lezců. Pro letošní závody nám cesty stavěli lezci těžkého kalibru Mráza = Tomáš Mrázek, Polo = Pavel Kořán, Staňa Novák za vydatné asistence Honzy Smolíka, Hanky Podhorské, Davida Dostála a dalších pomocníků. Závod měl kvalifikaci, finále a u mužů si měřili ti nejlepší síly v superfinále. Doplněním sportovního klání je také fotografická soutěž TOP FOTO VERTICAL, která svými fotografiemi z lezeckého sportu dokumentuje celoroční činnost HO oddílu.

Celkové výsledky:

Ženy

1. Valentová Tereza
2. Konečná Jitka
3. Kičměřová Dina

Muži

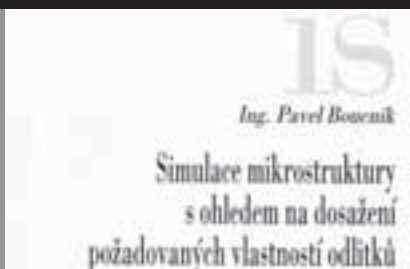
1. David Ivo Farář – kateg. host
Dočkal Martin
2. Bernatík Jan
3. Hreus Lukáš

Hana Podhorská, CESA

SUMMARY:

BUT athletes were the first to organize a ball in this season. It took place at the Kozák hotel in Horova street, in Brno on 7th December. The announcement of the best university athlete awards and an exhibition performance were part of the ball's programme. We will publish a list of all the awards, which also include extraordinary scholarships, in the next BUT News issue.

Nové učební texty a publikace

FAST

Výzkum metod monitorování ochranných hrází II
Sborník přednášek ze semináře
2002 – 1. vyd. – 80 s., ISBN 80-214-2259-9

ŠLEZINGR, Miloslav

Abrasion der Ufer
Beitrag zur Problematik zur Sicherung der Uferstabilität
2002 – 1. vyd. – 159 s.,
ISBN 80-214-2206-8

FEKT

DOSTÁL, Tomáš
Analogové obvody a převodníky
Přednášky
2002 – 1. vyd. – 102 s., ISBN 80-214-2177-0

HANUS, Stanislav – SVAČINA, Jiří

Vysokofrekvenční a mikrovlnná technika
Přednášky
2002 – 2. doplněné vyd. – 210 s., ISBN 80-214-2222-X

FSI

Sborník přednášek z konference Týden jakosti 2002 25.–29. 11. 2002
2002 – 1. vyd. – 84 s., ISBN 80-214-2279-3

Vědecké spisy VUT v Brně

Edice PhD Thesis

BOUCNÍK, Pavel
Simulace mikrostruktury s ohledem na dosažení požadovaných vlastností odlitků
2002 – sv. 155 – 30 s.,
ISBN 80-214-2257-2

Usnesení 67. zasedání pléna České konference rektorů

Plénium České konference rektorů (ČKR) přijalo na svém 67. zasedání následující usnesení:

1. ČKR vzala na vědomí informace předsednictva ČKR o přípravě státního rozpočtu a rozpočtu podkapitoly vysokých škol na rok 2003.
2. Na základě rozsáhlé diskuse ke zprávě o projektu „Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady“ bylo konstatováno, že dosažené výsledky jsou v souladu se zadáním projektu a vytvářejí potřebné předpoklady pro jeho pokračování v příštím roce. Současně bylo řešitelským týmům uloženo formulovat závěry a navrhnout postup pro jejich aplikaci.
3. ČKR schvaluje zprávu „Projekt financování a organizace doktorských studijních programů za r. 2002“. Doporučuje, aby v roce 2003 pokračovala práce na projektu s členěním na část obecnou, která by obsahovala závaznější pravidla vedoucí k udržení kvality doktorského studia, a na část obsahující doporučení a příklady organizace studia uvnitř vysokých škol.
4. V rámci vystoupení předsedy Grantové agentury ČR Prof. J. Syky proběhla diskuse k návrhu „Grantů pro doktorské projekty“. V této souvislosti bylo poukázáno zejména na možné problémy přílišné fragmentace organizace a financování vědecké práce doktorandů zapojených do řešitelských týmů těchto navrhovaných projektů.

Ve Zlíně, dne 12. prosince 2002

Za Českou konferenci rektorů Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., předseda

Summary:

(p. 15)

The decision to work out a development plan for the BUT Pod Palackého vrchem campus with a preview of BUT development from 2015 to 2030 was adopted in spring last year. The development plan as designed by Mr Fixl and Mr Pecha from ERA, a design firm, was presented at meetings of the administration board, the senate, and the academic senate at the end of 2002. After each presentation, the quality and professional form of the development plan was appreciated. BUT News has learned more

details about the BUT development plan from Ing. Jaromír Pěnčík, Bursar of BUT.

(p. 24)

The competition that the Faculty of Business and Management has prepared for BUT students may seem unbecoming in today's world and perhaps even a bit strange for someone at a university of predominantly technical nature. However, eleven brave men and four brave women met on this faculty's premises on 5th December to compete in the art of speech.

(p. 25)

This year's „freshers' initiation“ organized by students of the Faculty of Architecture was held as usual at the end of November 2002. This time it featured bricklayers, concrete mixers, wheelbarrows, mortar, and other tools and materials - which might be because future architects were involved but the actual reason was that the historic faculty building was being repaired in the autumn term and thus had become a large building site.

Předvánoční koncerty

Již tradičně se v předvánočním období uskutečnilo ve dvorane Centra VUT v Brně několik koncertů. Koncem listopadu zde vystoupilo Quakvarteto, jehož hudební styl je záměrně neidentifikovatelný, ale přesto jednoznačně charakteristický. Čtvrtého prosince se uskutečnil v novobarokní aule již VIII. předvánoční koncert studentů Hudební fakulty JAMU v Brně. Vánoční repertoár byl na programu dvou tradičně skvělých vystoupení pěveckého sboru VOX IUVENALIS, která přilákala do dvorany Centra VUT jako každoročně několik stovek vděčných posluchačů.

red, foto Michaela Dvořáková, Pavel Juránek

Myšlenky inspirující i provokující

V NOVÉ KNIZE nakladatelství VUTIUM

Vydalo VUT v Brně – nakladatelství VUTIUM
Uspořádalí A. Mizerová, J. Sedlák a P. Dub
Fotografie L. Teplý, grafická úprava E. Lufferová
Překlad do angličtiny T. Steyskal
Překlad do češtiny K. Mikulášek a K. Tlachová
Tisk Expodata-Didot, spol. s r.o.
Formát 205 x 270 mm, pevná vazba s přebalem
Rozsah 304 stran, cena 390 Kč

Z OBSAHU:

Jan Vrbka

Století zlomu / A Century of Breakthrough

Bedřich Velický

Kvantové století / The Quantum Century

George J. Klir

Posuny paradigmatu ve vědě, matematice a technice ve 20. století

Paradigm Shifts in Science, Mathematics and Engineering in the 20th Century

Anna Matalová

Mendel mezi Východem a Západem

Mendel Between East and West

Hidde H. Brongersma

Na rozhraní / At the Interface

Jan Sedlák

Dvacáté století v zrcadle architektury

The Twentieth Century in the Mirror of Architecture

Hans Kistenmacher

Města a vesnice v době proměn

Towns and Villages in Changing Times

Victor Miroslav Fic

Uspořádání světa ve 20. století a výhledy do budoucna

The 20th Century World Order and Prospects for the Future

Václav Petříček

Postavení České republiky v mezinárodní ekonomice

The Czech Republic's Role in the International Economy

Emanuel Ondráček

Století inženýrství / The Century of Engineering

Vladimír Slámečka

Dědictví raně digitálního věku / The Legacy of the Early Digital Age

Jaroslav Kurzweil

Století převratných změn v matematice a v životě lidí

A Century of Revolutionary Changes, in Mathematics and in Life

Sir Frank Lampl

Vzpomínání na 20. století / Reminiscing on the Twentieth Century

Petr Piňha

Sedm smrtelných hříchů / The Seven Deadly Sins

Petr Vavřín

Ohlédnutí s varováním / A Look Back and a Warning

Milan Uhde

Sbohem, století vyhlazovacích táborů

Farewell, Century of Extermination Camps

Milan Jelínek

Čeština dnes a v budoucnu

The Czech Language, Present and Future

Marian Štrunc

Svět nelineárních jevů / The World of Non-Linear Effects

Marian Štrunc

Udivující samoorganizace / Amazing Self-Organization

Jiří Drahoš, Miroslav Punčochář

Fraktály a chaos: další z vědeckých revolucí 20. století?

Fractals and Chaos: Another 20th Century Scientific Revolution?

Vlasta Čiháková–Noshiro

Nálada v globální vesnici / The Mood in the Global Village

Ludvík Kundera

Věta přací / Wishful Sentence

Ondřej Novák – doprovodné kresby z přednášky Ivana M. Havla
„Věda mezi hraním a zahráváním“ inspirované publikací Myšlenky na zlomu tisíciletí,
konané dne 5. 12. 2002 v aule Centra VUT v Brně